

HUQUQ

30

(397)

YURIDIK GAZETA

Iyul

D.	4	11	18	25
S.	5	12	19	26
Ch.	6	13	20	27
P.	7	14	21	28
J.	1	8	15	22
Sh.	2	9	16	23
Y.	3	10	17	24

2005

Gazeta 1997-yil 27-avgustdan chiqq boshlagan.

WWW.HUQUQ.UZ. E-mail: Info@huquq.uz

SARHISOB

ҚОНУНИЙЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАШ, ЖИНОЯТЧИЛИККА ҚАРШИ КУРАШ ЙЎЛИДА

Вилоят прокуратуралари ва уларга тенглаштирилган прокуратураларда бўлиб ўтган навбатдаги хайъат мажлисларида қонунийликни мустаҳкамлаш, жиноятчиликка қарши курашни ташкил этиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасида 2005 йил 6 ойи мобайнидаги фаолият яқунлари муҳокама этилди ва келгусидаги вазифалар белгилан олдинди.

Ўзбекистон Ҳарбий ва Транспорт прокуратураларида бўлиб ўтган хайъат мажлисларида ана шу масалалар атрофича муҳокама этилди. Шунингдек, йил кўйилган хато ва камчиликларни бартараф этиш юзасидан чора-тадбирлар белгиланди.

Йиғилишларда Бош прокурорнинг биринчи ўринбосари А.Набиев иштирок этди.

Шунингдек, Навоий, Бухоро, Қашқадарё ва Сурхондарё вилоят прокуратураларида бўлиб ўтган хайъат мажлисларида асосий эътибор жиноятчиликнинг барча кўринишларига нисбатан муросасизлик билан кураш олиб боришга қаратилиши, назоратнинг таъсирчанлигини таъминлаш, ижро ва тўлов интизомини мустаҳкамлаш, боқиманда қарзларни камайтириш, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш, бандлик, соғлиқни сақлаш, қишлоқ хўжалигида ислохотларни жадаллаштириш, Республика президентининг тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, кичик бизнесни ривожлантиришга йўналтирилган фармонлари ва ҳукумат қарорларининг ижросини таъминлаш, вояга етмаганларга оид қонунлар ижроси устидан назоратни кучайтириш зарурлиги таъкидланди.

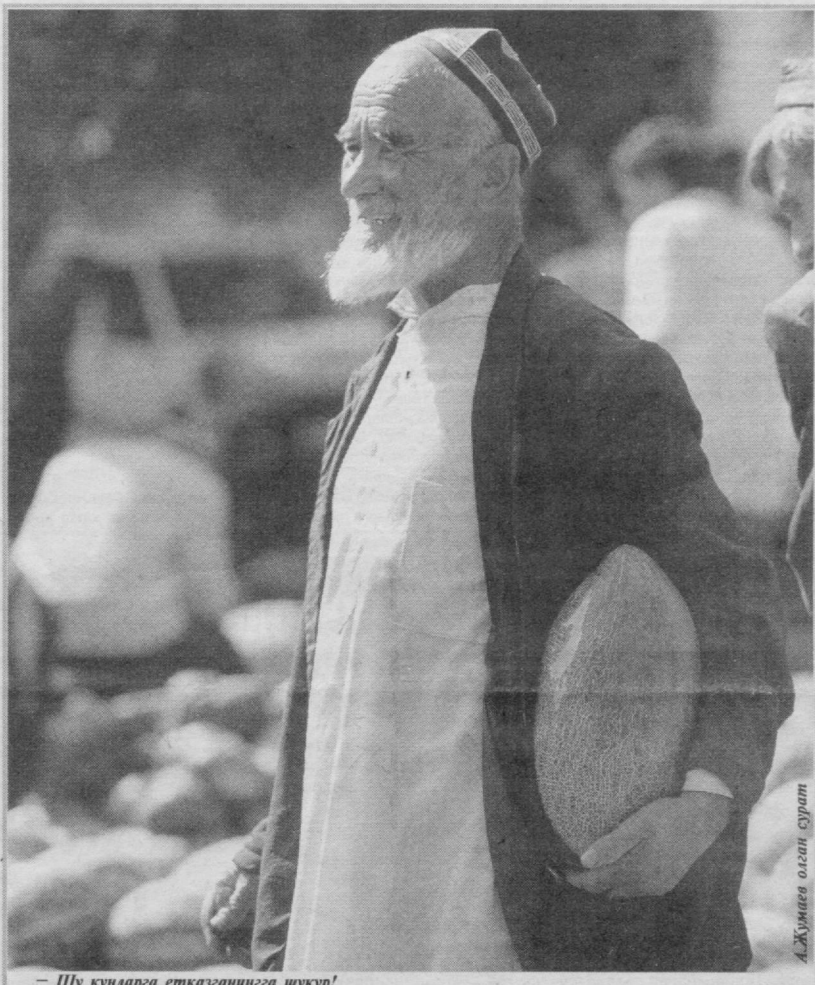
Йиғилишларда Бош прокурор ўринбосари П.Бобоҷонов иштирок этди.

Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Наманган ва Фарғона вилоятларида бўлиб ўтган хайъат мажлисларида прокуратура органларининг қонунийлигини мустаҳкамлаш, жиноятчиликка қарши курашни ташкил этиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги фаолиятининг 6 ойлик яқунлари ва келгусидаги вазифалар муҳокама қилинди.

Йиғилишларда Бош прокурор ўринбосари Б.Нурмуҳамедов қатнашди.

Тошкент шаҳар, Тошкент, Сирдарё ва Жиззах вилоятларида бўлиб ўтган хайъат мажлисларида ўтган вақт мобайнида амалга оширилган ишлар, улар натижасига кўра қўлланган прокурор назорати ҳужжатларининг аҳоли, шунингдек бошқа соҳаларда қонун устуворлигини таъминлаш юзасидан амалга оширилган чора-тадбирлар муҳокама қилинди.

Хайъат мажлисларида Бош прокурор ўринбосари Б.Тойжонов иштирок этди.

— Шу кунларга етказганимга шукур!

А.Жумиев олган сурат

FARMON VA IJRO

Бугун Ўзбекистонда хоҳлаган одам қонунда рухсат этилган хоҳлаган тадбиркорликнинг тури билан шугулланиши мумкин. Истиклол туфайли яратилган шундай имкониятдан фойдаланаётганлар орасида Қўқондаги «Ўзбегим кўйлақлари» хусусий ишлаб чиқариш савдо фирмаси раҳбари Маҳмуджон Раимҷонов ҳам бор.

— Ўтган икки йил давомида йилига 10.000.000 дан 12.500.000 сўмликкача маҳсулот ишлаб чиқариб, сотдик. Биргина эркаклар кўйлагининг ўзидан кунига 200 тагача тикиш мумкин. Бугунгача 40 турда кўйлақ ишлаб чиқардик, — дейди М.Раимҷонов.

Фирма маҳсулотларини асосан 65 фоиз пахта, 35 фоиз лафсан ёки синтетик мато аралаштириб тўқилган материаллардан тайёрлайди. Улар Қўқондаги буюм бозори ва ша-

— Албатта. Бунинг учун хомашёни ўзимизда ишлаб чиқаришни йўлга қўйсак бас. Тўғри, бизда кўйлақлик мато тўқийдиган корхоналар йўқ эмас. Лекин уларда пахта ва синтетик толани аралаштириб тўқиш имкони йўқ. Бугунги харидорга эса айнан шунақаси керак. Ҳозир биз деярли барча хомашёни четдан, аниқроғи Хитой ва Покистондан олиб келаямиз. Агар у мамлакатимизда ишлаб чиқарилса, маҳсулот таннарихи 50 фоизгача камайиши шубҳасиз.

Фаолият бошлаганимга эндигина икки-уч ой бўлган пайтлар эди. Бозорда савдо қилмай-тиб бир зарурат туфайли қўшни راستага ўтишимга тўғри келди ва укаларимдан бирини ўрнимда қолдирдим. Ана шунда солиқчилар келиб ундан савдо қилиш ҳуқуқини берувчи рухсатномани сўрашибди. Укаларим керакли ҳужжатларни кўрсатишган. Улар эса «бировнинг ҳужжати билан савдо қилаясизлар», дея 1.500.000 сўмлик товаримни олиб кўйибди. Келсам, аллақачон маҳсулотни бозордан олиб чиқиб кетишаётган экан. Ҳар қанча тушунтирмай, айтганида туриб

ЭНДИ ЯЙРАБ ИШЛАЙМИЗ

Маҳмуджон аканинг ота-онаси шаҳарнинг моҳир тикувчиларидан бўлишган ва ўз навбатида бу ҳунарнинг сирларини фарзандларига ҳам ўргатишган. М.Раимҷонов аввалги Германия, Россия, Венгрия, Чехия каби давлатларнинг 3.000.000 сўмлик тикувчилик жихозларини хонадонига олиб келиб ўрнатди. Сўнг Қўқон шаҳар ҳокимининг 2003 йил 12 февралдаги қарори билан «Ўзбегим кўйлақлари» фирмасини ташкил этди. Низомга мувофиқ тикувчилик маҳсулотлари, ҳақ истрёмолли моллари, саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш, улгуржи ва чакана савдони амалга ошириш, дорихоналар ташкил қилиш, импорт ва экспорт билан шугулланиш фирманинг асосий фаолият турлари этиб белгиланди.

Айни пайтда 18 та дастгоҳ ёрдамида эркаклар кўйлаги, ётоқхона жамланмаси, маҳсул кийим-бошлар ишлаб чиқарилаётти.

ҳардаги айрим хусусий дўконлар орқали сотиладди. Фирма раҳбарининг маълум қилишича, юқоридегилардан ташқари 2005 йили Ангрендаги «Кулол» ОТАЖ, чуқлик хусусий тадбиркорлар Охунжон Абдувоҳидов ва Ғайратжон Ғаниев билан ҳам маҳсулот етказиб бериш бўйича 6.809.000 сўмлик шартнома имзоланган. Масалан, «Кулол» 4.965.000 сўмлик маҳсулот учун буюртма берган эди. Тадбиркор буюртмачининг талабини қондирди. Ҳозир «Ўзбегим кўйлақлари» 24 кишини иш билан таъминлаган. Уртача иш ҳақи 30.000-35.000 сўмни ташкил қилаётти.

— Битта кўйлақ тайёрлаш учун қанча харажат қилинади? — қизиқиш сўрадим тадбиркордан.

— Бугун бозорда 2800 сўмга сотаётган кўйлагимизга 2400 сўмлик харажат қиламиз, — дея жавоб беради Маҳмуджон ака.

— Харажатни янада камайтириш ёки маҳсулотни арзонроқ сотиш имкони борми?

Мазкур муаммо яқин кунлар ичида ечиладиган кўринади. Чунки Қўқон шаҳар ҳокимияти ҳамда товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасининг ёрдами билан М.Раимҷоновга Хитойнинг имтиёзли кредити ажратилиши мўлжалланаётти. Ҳозир инвестиция лойиҳаси устида иш олиб борилмоқда. Ажратилажак кредитнинг 14.400.000 сўми компьютер асосида «вишевка» тикадиган, «петля» очадиган, икки чокли 15 та дастгоҳ сотиб олишга сарфланса, қолган 20.600.000 сўмга хомашё харид қилинади.

— Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисидаги фармонни ўқиб, ичимга сингмай кетдим. Энди ортқича текшир-текшир, сарсонгарчиликларга дуч келмайдиган бўлдик, — дейди Маҳмуджон ака. — Сўзимнинг исботи сифатида бир воқеани сизга айтиб бераман.

олишди. Кейин эса жиноят ишлари бўйича вилоят судига апелляция шикоятини бердим. Вилоят суди менинг фойдага ҳукм чиқарди. Бирок, шаҳар судида иш қайта кўрилиб, молимини яна мусодала қилишди. Мен эса чўв тушиб қолавердим. Тўғриси, ҳақиқат қарор топишдан умидим узилганди. Юртбошимизнинг янги фармони билан бундай адолатсизликларнинг пайи қирқилди. Энди тадбиркорларимизнинг янада эркин фаолият юритиши учун имконият яратилди. Улар бу имкониятдан самарали фойдаланиб, юрт фаровонлигига қўшаётган ҳиссаларини оширсалар бас.

Хуршид СУЛТОНОВ, журналист

Xatlar va jamoatchilik bilan aloqalar sahifasi

ПАРАМ

Чоршанбадан чоршанбагача тахририят муштарийлардан 31 та мактуб олди.

● Javob

AMALIY YORDAM KO'RSATILDI

«Нуқуқ» газетасининг 2005 йил 21 майдаги сониди чоп этилган «Амалий ёрдам қачон кўрсатилади» номли мақоладаги ҳолатлар ўрганилди. Аниқланишича, фуқаро Акрам Қурбанов яшаб келаётган Муборак шаҳар, 1-мити тумани, 21-а уйнинг том қисмида «Аланга» уй-жой мулкдорлари ширкати томонидан 2004 йилда таъмирлаш ишлари олиб борилган. А.Қурбановнинг уйига

2004 йил мобайнида юқори қаватлардан сув ўтган бўлиб, бунга юқориди яшовчи фуқароларнинг эътиборсизлиги сабаб бўлган. Ушбу ҳолат юзасидан «Аланга» ширкати мутахассислари томонидан далолатнома тузилиб, чора кўрилди. Уйнинг том ва ертўла қисмидаги мажбур аҳвол мутахассислар томонидан ўрганилганда 57 метр иссиқ сув ва

совуқ сув қувурларининг 48 метри ярқисиз ҳолда эканлиги маълум бўлди. Шу боис, уйнинг ертўла қисмида таъмирлаш ишлари олиб борилмоқда. Ушбу уйни куз-киш мавсумига тайёрлаш ишлари прокуратура назоратига олинган.

Sh.ASHIROV,
Muborak tuman prokurori

● Shikoyat

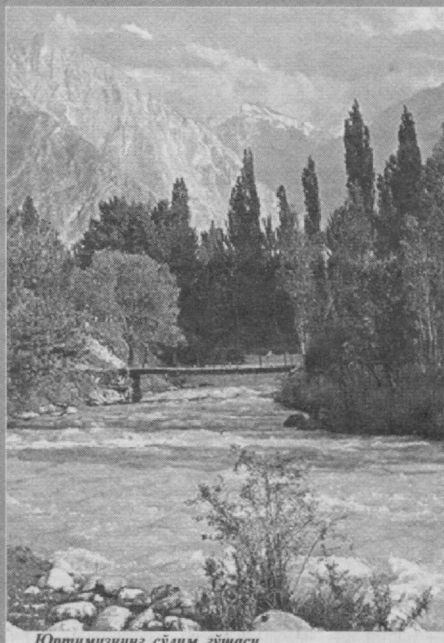
YO'Q JOYDAN QARZDOR QILISHAYAPTI

Хурматли тахририят! Сизларга бир муаммо юзасидан мактуб ёзаяман. Текширувчилар уйимизга келаётган газ ва электр энергиясининг ўлчов асбобларини инобатга олишмаяпти. Сабабини сўрасангиз, «Вазирлар Маҳкамасининг қарори бор, бир ойда 100-150 кв. ток ишлаши керак», — деб қарздор қилиб кетишмоқда.

Мен 2005 йил 7 июнда Кашқадарё вилоят электр таъминоти идорасига электр энергиясини ўлчовчи асбобни текширтириш учун олиб борган эдим. Тумандаги электр идорасидан қарздорлик тўғрисида маълумотнома олиб келинг деб текширувдан ўтказиб беришмади. Қарши туман электр идорасига борсангиз, фалон сўм қарз экансиз, тўланг дейишади. Электр ҳисоблагичим кўрсатган миқдорга пул тўласам, қанақа қарз бўлман? Вилоят электр идорасида: «Уйингизда неча лампочка ёнади?» — деб сўрашди. 5 та дедим. 5 та юзлик лампочка 10 соатда 5 кв. ишлаши керак эмиш. Нега шунча лампочкани 10 соат ёкиб қўйишим керак? Нима, мен миллионерманми, оддийгина пенсионерман-ку. Шунга яраша электрдан фойдаланаман. Емаган сомсага пул тўлаш ниятим йўқ.

Аввал электр ўлчовчи асбобни текшириб, ундан сўнг назорат қилишларини истайман. Шу масалада ёрдам берсангизлар. Илтимосимни инобатга оларсиз деб ишонаман.

Qudrat ESHONQULOV,
Qarshi tumani Qoratepa qishlog'i

Юртимизнинг сўлим гўшаси

● Javob

JINOYATCHILAR JAZOGA TORTILDI

«Хоразм» фермерлар уюшмаси 3-бўлимида яшовчи фуқаро Полвон Хўжаниёзовнинг «Qonun himoyasida» биланлашган тахририятига ёзган шикоятни ўрганилди.

Текширишда шикоятдаги П.Хўжаниёзовнинг укалари Илҳом Хўжаниёзов ва Равшан Хўжаниёзовлар доимий равишда гиёҳқанд модда истеъмол қилиши, гиёҳқанд модда сотиб олиш учун уйдаги буюмларни сотиб юборилиш факти ҳам тасдиқланди. Улар ҳам буни тан олиб, даволанишга, бунга

барҳам берганликларини, гиёҳқандлик воситаларини «Хоразм» фермерлар уюшмасида яшовчи Исом Абдуллаев ва Санобар Курбонавалардан сотиб олганликларини маълум қилишган. Гиёҳқандлик моддаларини сотиш билан шуғулланган ушбу шахслар жиноий жавобгарликка тортилди.

G. QUTIMOV,
Bog'ot tuman prokurori vazifasini bajaruvchi

● «Нуқуқ»да chop etilgach

MUHOКAMA ETILDI

Чилонзор туман ҳокимлиги «Нуқуқ» газетасининг 2005 йил 8-сониди чоп этилган «Нима учун пул тўлаямиз?», «Мен бенаво қайга борай?», «Ширкатлар воситачими?» номли мақолаларга жавобан шунга маълум қилди:

Тумандаги барча ширкат раҳбарлари билан ўтказилган қўшма мажлисда ушбу мақолалар муҳокама қилинди. Бундай ҳолатлар келиб чиқмаслиги учун ҳар бир ширкат раҳбари ишчи-хизматчилар орасида тушунтириш ишлари олиб боришлари шартлиги таъкидланди.

S. AHMEDOV,
Chilonzor tuman hokimining
birinchi o'rinbosari

● Minnatdorchilik

QONUN HIMOYA QILDI

Мамлакатимизда тadbirkorликнинг истаган тури билан шуғулланиш учун қулай имкониятлар яратилган. Хусусан, президентимиз томонидан жорий йилнинг 14 июнида эълон қилинган «Тadbirkorлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тadbirlари тўғрисида»-ги фармони биз тadbirkorларни янада руҳлантирди.

Якка тартибда тadbirkorлик билан шуғулланаман. Мижозларимнинг миннатдор нигоҳларини кўриб хурсанд бўламан. Аммо баъзан эркин ишлашимизга ҳалақит берадиган қонунбузарлар ҳам топилиб қолади.

Бухоро шаҳар санитария-эпидемиология назора-

ти маркази ходимлари томонидан тиббиёт масканида ноқонуний тарзда текшириш ўтказилди. Марказ бош ҳақими (Сулаймон Гадроев) 2004 йил 27 сентябрда мени маъмурий жавобгарликка тортиш ҳақида қарор қабул қилди.

Ҳақлигимни исботлаш учун қанчалар азият çekдим. Қонун мени ҳимоя қилди. Вилоят прокуратураси бўлим прокурори А.Қиличевнинг саёй-ҳаракатлари боис ҳақиқат галаба қилди. Вилоят прокуратураси томонидан мазукур қарорни бекор қилиш тўғрисида протест келтирилди.

Afeliya ISMOILOVA,
tadbirkor, vrach-stomatolog.

● Madadtalab maktab

NAFAQAGA CHIQMOQCHI EDIM...

Мен бир неча йил Қорақалпоғистон республикаси ички ишлар идораларида хизмат қилдим. 2003 йилнинг сентябрида нафақага чиқиш тўғрисида муурожаат этдим. Бир неча кун ўтгач, вазирликнинг шахсий таркиб билан ишлаш хизмати бошлиғи Р.Жумабоев суҳбатга чақирди. У киши нафақага чиқиш учун иш стажим етарли эканлигини, яъни 20 йилу 3 ой бўлганлигини айтди. Мен нафақага чиқишга розилигимни билдирдим. 2003 йил 29 октябр кун Қорақалпоғистон Республикаси ИИВнинг мени нафақага чиқариш тўғрисидаги 97-буйруғи чиқди. Шундан сўнг ҳужжатларни расмийлаштириш учун шахсий таркиб билан ишлаш хизмати

катта нозир М.Мадраймов билан учрашдим. У эса ушбу буйруқ ноқонуний чиқарилганлигини билдирди. Айтишича, нафақага чиқишим учун 14 ой етмас экан. Иш стажимни катта нозир Б.Низомидинов нотўғри ҳисоблаганлигини, шу боис қолган муддатни ўташ учун ишга тиклаб беришини айтди. Аммо улар мени ишга тиклаш тўғрисида умуман ўйлаб ҳам кўрмадилар. Нафақа ҳам тайинлангани йўқ. Мана бир неча йилдирки, турли идораларга ҳуқуқимни тиклаш юзасидан ариза билан муурожаат қилмоқдаман. Лекин ҳеч қандай натижа йўқ.

Qadamboy RAHIMOV,
Qoraqalpog'iston respublikasi
Amudaryo tumani, Mang'it shahri

Yordam bering!

Сизларга умид билан хат ёзмақдаман. Уғлим Муроджон Холиқназаров шу йилнинг 16 майдан 17 майга ўтар кечаси уйдан чиқиб кетиб бедарак йўқолган. Шу вақтгача топилгани йўқ. Уғлимнинг ёши 24 да. Бўйи 170 см. атрофида. Соч ва қошлари қалин, тилм қора рангда. Алоҳида белгалари: лабнинг устки қисми ўнг тарафида ва бўйин қисмининг ўнг соҳасида кичик холи бор. Уйдан чиқиб кетган куни устида оқ рангли футболка ва қаймоқ ранг калта шим бўлган. Футболканинг кўкрак қисмида «Гюрдания» ёзуви бор. Ушбу йиғитни кўрган ва у ҳақида бирор бир маълумотга эга бўлганлар ИИБ га ёки 173-60-57 телефоница кўнғироқ қилишларини илтимос қиламан.

Mahmudjon XOLIQNAZAROV,
Toshkent shahri Chilonzor tumani

● Bong

ҚОРАҚАЛПОҚ ҚОВУНЛАРИНИНГ ДОВРУҒИ ҚАЙДА?

Яқинда бир сабаб билан Тошкентга йўлим тушди. Курсдош дўстимникида меҳмон бўлдим. «Юрган дарё, ўтирган бўйра» деб шуни айтсалар керакда, дўстим билан мириқиб суҳбатлашдим. Талабалик йилларимизни эслашдик. — Ушанда гурвак қовунларидан олиб келиб турардинг-а,— деб қолди гап орасида дўстим.

— Ҳа-а... Суҳбатимиз Қорақалпоғистон ва Хоразм ҳудудларида экиладиган қовунларга бориб тақалди. Биримиз у дедик, биримиз 27. Хуллас, нима ҳақида гапирсак ҳам ўша даврлардаги мазаси тилни ёрадиган қовун турлари йўқолиб бораётгани айтиш ҳақиқат эди. Қишлоққа қайтиб келиб, шу ҳақда ўйлаб қолдим. Ўша олий навли, бир-биридан ширин-шакар, донги Россиягача етган қовунларимиз қайда? Мен бугун ҳамма, ола ҳамма, бийтақ, гулоби, гурвак, қари қиз, оққош қовунларимизни бозорларда кам кўраяман.

Тўғриси айтиш керак, ота-боболаримиз бу қовунлар билан дунёга танилган. Ёзда дейсизми, кузда, ҳатто кишдаям бу қовунларни учратиш мумкин эди. Энди-чи, қани улар?

Шу ўринда Қорақалпоғистоннинг Беруний, Эллиққалъа, Тўрткўл туманларида қовун қурти пайдо бўлаётганини айтиб ўтмоқчиман. Бу бир офат. Ҳозир деҳқонлар бу зараркунандадан қаттиқ азият чекишяпти. Ундан қутилиш йўлларини излаш зарур. Мен оддий бир деҳқон сифатида табиғатимиз яратган ушбу неъматини асраб қолайлик дейман. Ана шунда қовунларимиз донги худди аввалгидек оламга машхур бўлаверади.

Ф. АБДУРАИМОВ,
Қорақалпоғистонда хизмат кўрсатган
пахтакор

ХАТ ТАҲРИРСИЗ БОСИЛМОҚДА

Ушбу мактубни айнан «Нуқуқ» газетасига йўллаётганим бежиз эмас. Сабаби эса куйидагича... Денов – қадимдан юртимизнинг энг обод масканларидан ҳисобланиб келади. Айниқса, унинг бозорлари йил бўйи гавжум. Савдо-сотик ҳаммиса авжида. Авваллари Денов тумани ва шаҳрида 2 та бозор мавжуд бўлиб, иккаласидан ҳам одам аримасди. 1996 йили Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан бу бозорлар бирлаштирилиб, «Бободехқон бозори» ОТАЖ ташкил этилди. Натижада йирик савдо мажмуи юзага келди. Тегишли акциялар чиқарилиб, эркин савдога қўйилди. Аммо уша кезларда кўпчилик қатори мен ҳам ак-

ҳақиқий акциядорлар бир четда қолиб, жамиятни тўғридан-тўғри ҳокимлик бошқариши сира мантиққа тўғри келмайди. Бу ҳам етмаганки, кузатув кенгашига расиллик қилувчи ҳокимлик вакили ҳар йили кенгаш мажлислари ҳамда акциядорларнинг умумий йиғилишини қонунларга хилоф равишда ўтказиб келмоқда. Бундан ташқари, президент фармонлари ва ҳукумат қарорларининг ижро-

ОТАЖ кузатув кенгаши раислигини эггаллади. Унинг бевосита раҳбарлигида 2004 йил 16 мартда бўлиб ўтган акциядорларнинг навбатдан ташқари йиғилишида «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»-ги қонун талабларига риоя этилмай яна 3.Алимардонов жамият бошқаруви раислигига тасдиқлаб олинди. Йиғилишнинг ноқонуний ўтка-

келтирилган масалалар қайта кўриб чиқилсин. 45 кун муддат ичида акциядорларнинг умумий йиғилиши ўтказилсин.

М.ТИЛОВОВ,
Қимматли қозғолар фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази Сурхондарё вилоят ҳудудий бошқармаси бошлиғи.
2004 йил 24 март.

денов биринчи сайловдан тортиб то охиригисигача қонуний йўл билан эмас, кузатув кенгаши раисларининг сийлови билан ушбу лавозимни эгаллаб келаяпти. Акциядорлар бу ҳолатдан норози бўлиб фуқаролик ишлари бўйича Денов туманлараро судига, сўнг вилоят судига мурожаат этишди. Аммо тармоқни назорат қилувчи идоралар — ДМҚ ҳудудий бошқармаси ҳамда Қим-

Қонун устуворми ёки манфаат?

БУ САВОЛГА ДЕНОВДА ЖАВОБ ТОПИШ МУШКУЛ. ЧУНКИ...

Ушбу расмий ҳужжат агар кўрсатма ўз вақтида бажарилмаса тегишли қонунга мувофиқ энг кам иш ҳақининг 100 баробари миқдориде жарима қўлланиши ҳам алоҳида таъкидланган. Аммо кўрсатманинг 1- ва 2-банди умуман бажарилмади. 3-масала, яъни бошқарув раисини сайлаш масаласи 2004 йилнинг 28 июнида кўриб чиқилганда меънинг бизнес режам кўпчиликлка маъкул келди ва акциядорларнинг 75 фоиздан кўп овозини олиб, бошқарув раиси этиб сайландим. 1- ва 2-кўрсатмаларнинг бажарилмагани учун жамият акциядорлари олиши лозим бўлган дивидент ҳисобидан 783.500 сўм жарима тўлашга мажбур бўлдик. Мен бошқарув раиси сифатида ишлаган 2004 йилнинг иккинчи ярми учун тасдиқланган бизнес режа бўйича жами тушум 78.000.000 сўм ўрнига 89.584.000 сўмга (ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 133 фоиз), соф фойда эса режадаги 12.990.000 сўм ўрнига 13.007.000 сўмга, дивидент тўлови эса 10.405.000 сўмга эскирилди ёки ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 289,1 фоизни ташкил этди.

қозғолар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш марказининг вилоят бўлими мутахассислари хато деб топган ҳолатларни судлар тўғри дея хулоса чиқардилар...

Буларни ёзишдан мақсад мансаб талашин эмас. Мен пенсиядаги одамман. Оилавий акцияларимиздан олаётган дивидентлар ҳисобига ҳам бемалол яхши ҳаёт кечиршим мумкин. Аммо давлат идораларидаги баъзи мансабдорларнинг қонунларни менсимаетганлиги, уларга оқибдан-оқиб амал қилмаётганидан ранжиб қўлга қалам олишга мажбур бўлдим. Рост-да, аслида ноқонуний кузатув кенгашига ноқонуний раис бўлиб олганлар ноқонуний мажлис ўтказиб, ҳатто акциядорларнинг умумий мажлисига доир эълонни чоп этиришида ҳам қонунбузарликка йўл қўйганлиги, ўтказилмаган кенгаш мажлисига жамиятнинг эмас, давлат ташкилотининг мухирини босиб, матбуот ҳодимларини жалғатишдан ҳам тап тортмайдиганларни кўриб туриб индамаслик мумкинми, ахир?!

ция нималигини яхши тушунмаганим боис бу воқеага унчалик аҳамият бермагандим. Лекин вақт ўтган сари юртимизда хусусий мулкка, мулкдорларга эътибор орта бошлаган, менда ҳам қимматли қозғоларга қизиқиш пайдо бўлди. Эр-хотин маслаҳатлашиб, 2001 йилнинг кузида бозорнинг очик савдога қўйилган 35,8 фоиз акциясини сотиб олдик. Кейинги йилдан АЖнинг кузатув кенгашига аъзо этиб сайландим. Мулкдор ва бозорга дахлдор инсонлар сифатида жамият фаолиятида иштирок эта бошладик. «Қимматли қозғолар ва фонд биржалари тўғрисида»-ги қонунда: «Акциялар — акциядорлик жамиятининг устав фондига юридик ва жисмоний шахс муайян ҳисса қўшганидан гувоҳлик берувчи, акция эгаларининг мазкур мулкдаги иштирокини тасдиқловчи ҳамда дивиденд олиш ва қоида тариқасида, ушбу жамиятнинг бошқаришда қатнашиш ҳуқуқини берувчи, амал қилиш муддати белгиланмаган қимматли қозғодир», — дея таъкидланган бизга шундай ваколат берганди-да.

Аммо орадан кўп вақт ўтмай шунга амин бўлдики, бозор бошқарувида акциядорлардан кўра туман ҳокимлиги кўпроқ рол ўйнар экан. Жамият акциялар пакетининг 51 фоизининг эгаси сифатида ҳокимлик вакили (туман ҳокимининг ўринбосари) тўғридан-тўғри ОТАЖ кузатув кенгашининг раиси ҳисобланар экан. Тўғри, жамиятда давлат бошқаруви вакилининг бўлгани яхши. Бироқ, кузатув кенгаши аъзоси сифатида суриштириб билсам, Денов туман ҳокимлиги 51 фоиз акцияни ҳеч қачон сотиб олган эмас, устав фонднинг ушбу қисми муаллақ экан. Майли, буни-сига ҳам чидаш мумкин. Лекин

сига ҳам эътибор қаратилмайди. Ушбу ҳолатни Сурхондарё вилоят молия бошқармаси бошлигининг 2003 йил 17 октябрда вилоят ҳокими ўринбосари А.Худойкуловга йўллаган ушбу мактуби ҳам тасдиқлаб турибди:

«Денов тумани «Бободехқон бозори» ОТАЖнинг 2003 йил март ойи маҳаллий бюджет истиқбол и режаси 7.875.000 сўм белгиланган бўлиб, ҳақиқатда эса 4.379.000 сўмга ёки 55,6 фоизга, апрел ойи режаси эса 6.161.000 сўмга бажарилган.

...Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 12 августдаги «Бозорлар фаолиятини ташкил этишни тақомиллаштириш тўғрисида»-ги 315-қарорга зид равишда белгиланган режа 2003 йил март-апрел ойларида кетма-кет бажарилмади. ...Қарорнинг ижросини таъминлаш мақсадида режани икки ой кетма-кет бажармаган бозорларнинг бошқарув раисларига нисбатан чора кўриш учун вилоят солиқ бошқармасининг ваколат доирасида вилоят ҳокимлиги 2003 йил 11 майдаги 16-2038-хат билан маълумотнома киритилган.

Бошқарма бошлиғи П.ТАНГРИЕВ.

Туман ҳокимининг ўринбосари, «Бободехқон бозори» ОТАЖ кузатув кенгашининг (уша пайтдаги) раиси А.Бозоров бошқарув раиси 3.Алимардоновга нисбатан чора кўриш ўрнига шу йилнинг 11 декабрда бўлиб ўтган акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилишида 3.Алимардонов тақлиф қилган бизнес режа акциядорлар умумий овозининг 75 фоизини ололмаган бўлса-да, яна бошқарув раиси этиб сайланди.

Орадан кўп вақт ўтмай ҳоким ўринбосари ўзгарди. Ушбу лавозимга янгидан тайинланган 3.Орипов ҳам вазифасига кўра

зилганини куйидаги ҳужжат ҳам тасдиқлаб турибди:

1. Кун тартибидеги 1-масала, яъни жамият кузатув кенгаши низомининг янги тахририни тасдиқлаш масаласи «Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»-ги қонуннинг 65-моддаси 18-хатбошисига тааллуқли бўлганлиги сабабли бу ҳақдаги қарор умумий йиғилишда қатнашаётган акциядорларнинг тўртдан уч қисмидан иборат кўпчилик овоз билан қабул қилинади. Юқоридагиларга асосан умумий йиғилишда 62,8 фоиз овоз олган кузатув кенгаши низоми тасдиқланмаган ҳисобланади.
2. Кун тартибидеги 2-масала, яъни жамиятнинг низомига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш масаласи ҳам юқорида таъкидланган қонуннинг 16-моддасига асосан тўртдан уч қисм овоз ололмагани боис тасдиқланмаган ҳисобланади.
3. Кун тартибидеги 3-масала — жамият кузатув кенгаши ҳамда акциядорлар томонидан жамият ижроия органи раҳбари лавозимига тавсия қилинган номзодларнинг 2004 йил бизнес-режасини танлов йўли билан тасдиқлаш ҳам жамият низомининг 9-бўлим 9.6-бандига кўра умумий йиғилишда қатнашаётган акциядорларнинг 75 фоиз овози билан тасдиқланиши лозим эди. 62,8 фоиз овоз билан тасдиқланган қарор эса жамият низомига зиддир.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, бошқарма акциядорлик жамиятига куйидаги кўротамни беради:

1. Жамият кузатув кенгаши мажлисида умумий йиғилишни қайта чақиритиш масаласи кўриб чиқилсин.
2. Қонун талаблари асосида акциядорларнинг йил якунига бағишланган йиғилишида юқорида

матли

қозғолар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш марказининг вилоят бўлими мутахассислари хато деб топган ҳолатларни судлар тўғри дея хулоса чиқардилар...

Буларни ёзишдан мақсад мансаб талашин эмас. Мен пенсиядаги одамман. Оилавий акцияларимиздан олаётган дивидентлар ҳисобига ҳам бемалол яхши ҳаёт кечиршим мумкин. Аммо давлат идораларидаги баъзи мансабдорларнинг қонунларни менсимаетганлиги, уларга оқибдан-оқиб амал қилмаётганидан ранжиб қўлга қалам олишга мажбур бўлдим. Рост-да, аслида ноқонуний кузатув кенгашига ноқонуний раис бўлиб олганлар ноқонуний мажлис ўтказиб, ҳатто акциядорларнинг умумий мажлисига доир эълонни чоп этиришида ҳам қонунбузарликка йўл қўйганлиги, ўтказилмаган кенгаш мажлисига жамиятнинг эмас, давлат ташкилотининг мухирини босиб, матбуот ҳодимларини жалғатишдан ҳам тап тортмайдиганларни кўриб туриб индамаслик мумкинми, ахир?!

Айниқса, президентимизнинг мамлакатимизда фаолият юрилтаётган тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш тўғрисидаги фармон ва қарорларидан барча мулкдорлар бирдай қувониб юрган бир пайтда шундай номақбул ишлар учраб турганига сира ишонгиси келмайди одамнинг.

«Бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодиётни янада эркинлаштириш соҳасидаги устувор йўналишлар амалга оширилишини жадаллаштириш тўғрисида»-ги президент фармонининг 6-бандидаги: «Вазирлар Маҳкамаси, республика давлат ва ҳўжалик бошқаруви органилари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоят, шаҳар ва туман ҳокимликлари қабул қилинган қонун ҳужжатларининг барча даражаларда амалда бўлишига қатъий таъмин таъминласинлар, токи ҳар бир фуқаро амалга оширилаётган ислохотларнинг аниқ ўзидеги натижаларини ҳис этсин», — деган кўрсатмалар наҳот Денов туманига тааллуқли бўлмаса?!

Йўлдош РАХИМОВ,
Денов туманидаги «Бободехқон бозори» ОТАЖ акциядори

ТADBIRKORGA «AMNISTIYA»

Корхонамиз ишлаб чиқаришга йўналтирилгани боис жорий йилининг дастлабки икки ойида 750.000 сўмлик товар сотган эдик. Бироқ, ҳисобот вақтида бош ҳисобчи хатоликка йўл қўйиб, фойданинг бир қисmini нотўғри ҳисоблаши оқибатида даромад яширилгандай бўлиб қолган. Бу хатолик эса яқинда солиқ инспекциясидан келган текширувда аниқланиб, даромад қасддан яширилгандай бўлиб қолди. Солиқ инспектори текширувни якунлаб, аниқланган хатолик бўйича материалларни судга ошириб юборибди. Бунинг учун қандай жазо қўлланилиши мумкин?

Z.TURG'UNOV,
Samarqand viloyati

Агар ушбу қонунбузилиш МЖТКнинг 174-моддасининг 1-қисми талаби бўйича баҳоланган бўлса, бундай қилмиш учун мансабдор шахсларга энг кам иш ҳақининг беш бараваридан етти бараваригача бўлган миқдорда жарима солишга сабаб бўлади. Бироқ, 2005 йил 24 июндаги «Тадбиркорлик субъектларининг ҳўжалик соҳасидаги ҳуқуқбузарликлари учун молиявий жавобгарлигини эркинлаштириш тўғрисида»ги президент фармонида кўра, материал суд инстанциясига топширилган ҳолларда содир этилган ҳуқуқбузарлик туфайли етказилган зарарнинг ўрнини бир ой ичида ихтиёрли равишда қоплаган ҳамда унинг оқибатларини бартараф этган, ҳумладан пеня тўлаган тадбиркорлик субъекти молиявий санкциялар қўлланилишидан озод этилиши белгилаб қўйилди.

WWW.HUQUQ.UZ. E-mail: huquq@mail.ru

Маслаҳатлари

QAY BIRI AFZAL?

Масъулияти чекланган ва қўшимча масъулиятли жамиятлар нима ва улар хусусий корхонадан нимаси билан фарқланиши тўғрисида тушунча берсангиз.

D.RUSTAMOV,
Qashqadaryo viloyati

Бир ёки бир неча шахс томонидан таъсис этилган, устав фонди таъсис ҳужжатлари билан белгиланган миқдорда улушларга бўлинган ҳўжалик жамияти масъулияти чекланган жамият деб ҳисобланади.

Масъулияти чекланган жамиятнинг иштирокчилари унинг мажбуриятлари бўйича жавобгар бўлмайди ва жамият фаолияти билан боғлиқ зарарлар учун ўзлари қўшган ҳиссалар қиймати доирасида жавобгар бўладилар холос.

Қўшимча масъулиятли жамиятлар ҳам масъулияти чекланган жамиятлар каби ташкил этилиб, иштирокчилари жамият мажбуриятлари бўйича ўзига тегишли мол-мулк билан ҳамма учун бир хил бўлган ва қўшган ҳиссалари қийматига нисбатан жамиятнинг таъсис ҳужжатларида белгиланган каррали миқдорда солидар тарзда субсидиар жавобгар бўлиши билан фарқланади.

Қўшимча масъулиятли жамият иштирокчилари жавобгарлигининг энг юқори миқдори жамиятнинг уставидан назарда тутилади.

Иштирокчилардан бири банкрот бўлиб қолганда унинг қўшимча масъулиятли жамият мажбуриятлари бўйича жавобгарлиги, агар жамиятнинг таъсис ҳужжатларида жавобгарликини тақсимлашнинг бошқача тартиби назарда тутилган бўлмаса, бошқа иштирокчилар ўртасида уларнинг қўшган ҳиссаларига мутаносиб равишда тақсимланади.

Масъулияти чекланган ёки қўшимча масъулиятли жамиятлар қонунда белгиланган тартибда бошқа юридик шахсларнинг муассиси бўлишга ёки уларнинг устав фондида бошқача тарзда иштирок этишга, ваколатоналар ва филиаллар тузишлари мумкин.

Хусусий корхона эса бундай жамиятлардан ягона жисмоний шахс томонидан тузилиши ва бошқарилиши билан фарқланади.

BIRI KETSA, BOSHQASI...

Тадбиркорлик фаолияти ва уни ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилиш бўйича бир қатор имтиёзлар берилди. Тадбиркорлик фаолиятини текшириш бўйича қандай ўзгариш бўлди? Чунки текширувчи органлардан бири кетса, орқасидан бошқаси кириб келиш ҳоллари кўп учрайди-да??

R.NAZIROV, tadbirkor, Andijon viloyati

«Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги президент фармони қабул қилиниши билан 2005 йилнинг 1 июлидан бошлаб Давлат солиқ қўмитаси ва Солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш департаменти ҳамда уларнинг бўлинмаларидан ташқари назорат қилувчи органлар тадбиркорлик субъектларининг молия-ҳўжалик фаолиятини режалар тартибда ҳам, режадан ташқари ҳам текшириш, тафтиш ўтказиш ҳуқуқига эга эмаслиги белгилаб қўйилди.

Тадбиркорлик субъектларининг молия-ҳўжалик фаолиятини солиқ хизмати органлари томонидан текшириш (тафтиш қилиш) давомидан бошлаб солиқ ва валютага оид жиноят аломатлари аниқланса, текшириш ишлари Республика Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ ва валютага оид жиноятларга қарши курашиш департаменти томонидан амалга оширилади.

Агар назорат қилувчи органларнинг раҳбарлари ва мансабдор шахслари тадбиркорлик субъектларини ўз ваколатлари ва назорат соҳаси доирасидан ташқари масалалар бўйича ҳар қандай текширувлар ўтказса, бунинг учун жиноий жавобгарликка тортишгача бўлган қоралар қўрилиши мумкин.

Фақат кўзга тилинган жиноий иш юзасидан текширишни тайинлаш тўғрисидаги қарор ёки шундай текширувларни ўтказиш тўғрисида назорат органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича махсус ваколатли органнинг қарори мавжуд бўлгандагина тадбиркорлик субъектнинг текширилиётган ҳўжалик юриси тўғрисидаги баъди уларга муносабатларининг муқобил тарзда текширишга йўл қўйилади.

Муқобил текширишларни ўтказиш чоғида тадбиркорлик субъектларига бориш ва улардан текширишга тааллуқли бўлмаган молия-бухгалтерия ёки бошқа ҳужжатларни талаб қилиш амал этилади.

JAZONI KIM QO'LLAYDI?

Янги тартибга кўра, тадбиркорлар фаолият давомида хато ёки камчиликка йўл қўйса, жавобгарлик қораларини солиқ ва шу каби текширувчи органлар қўллаш ваколати олиб ташланганлиги тўғрисида?

L.DAVRONOV,
Qo'qon shahri

Назорат қилувчи органларнинг мансабдор шахслари томонидан ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини текшириш чоғида аниқланган қонунбузилишлар юзасидан қонунда назарда тутилган ҳолларда молиявий ёки маъмурий жазо қораларини қўллаш ваколати олиб ташлангани йўқ. Бироқ, «Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чоралари тадбирлари тўғрисида»ги президент фармонида мувофиқ 2005 йилнинг 1 июлидан бошлаб тадбиркорлик субъектларига нисбатан фақат суд орқали қўлланиладиган ҳуқуқий таъсир чоралари тартиби белгиланиб, уларга:

- фаолиятни тугатиш;
- фаолиятни тўхтатиб қўйиш. Фавқулудда вазиятлар, эпидемиялар ҳамда аҳолининг ҳаёти ва соғлиғига бошқа ҳақиқий хавф-хатар юзага келишининг олдини олиш муносабати билан фаолиятни кўпи билан ўн иш кунигача тўхтатиб қўйиш ҳоллари бундан мустасно;
- банклардаги ҳисобварақлар бўйича операцияларни тўхтатиб қўйиш. Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш ва терроризмни молиялаштириш борасида аниқланган ҳоллар бундан мустасно;
- молиявий санкцияларни қўллаш. Солиқ ва йиғимларни тўлаш мuddатини ўтказиб юборганлик учун пеня қўйиш, шунингдек тадбиркорлик субъекти содир этилган ҳуқуқбузарликдаги айбига икром бўлиш ва молиявий санкция жарималарини ихтиёрли равишда тўлаш ҳоллари бундан мустасно;
- ҳуқуқбузарлик предметларини давлат даромадига ўтказиш;
- тадбиркорлик фаолиятининг айрим турлари билан шугулланиш лицензияларини ўн иш кунидан кўпроқ мuddатга тўхтатиб қўйиш ёки амал қилишини тугатиш ва бекор қилиш (Вазирлар Маҳкамасининг комиссиялари ва Марказий банк томонидан бериладиган лицензиялар бундан мустасно) каби ваколатлар киритилди.

IMTIYOZ QACHONDAN AMAL QILADI?

Яқинда эълон қилинган президент фармонида кўра янги ташкил этилган фирмалар бир йил мuddатга солиқ тўлашдан озод этилиши белгиланди. Бундай имтиёз қачондан бошлаб амал қилади? Яна солиқ тўловига ўтказилган корхоналар бошқа солиқ турларини тўлашдан озод қилинадими? Улар ягона солиқ тўловига қачондан ўтказилади?

Sh.TO'RAYEV, Samarqand shahri, Zarafshon ko'chasi

Янги ташкил этилаётган микрофирма ва кичик корхоналарга ягона солиқ тўловини тўлашдан озод этиш эмас, балки уни тўлаш мuddатини бир йилга кечиктириш имтиёзи берилди. Имтиёзли давр тугагач, кечиктирилган суммани тенг улушларда 12 ой давомида тўлаш ҳуқуқи белгиланди. Ишлаб турган микрофирма-

лар ва кичик корхоналарни ягона солиқ тўловига ўтказиш, шунингдек янги ташкил этилаётган микрофирмалар ва кичик корхоналар томонидан ягона солиқ тўловини тўлашни бир йилга кечиктириш 2005 йилнинг 1 июлидан амалга киритилди. Бундай корхоналарни ягона солиқ тўловига ўтказиш «Микрофир-

малар ва кичик корхоналарни ривожлантиришни рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги президент фармонида мувофиқ, бюджетдан ташқари пенсия жамғармаси, республика йўл жамғармаси ва мактаб таълими жамғармасига мажбурий ажратмалар тўлаш ўрнига жорий этилди.

ZARARNI KIM TO'LAYDI?

Тадбиркорлик фаолиятини ноқонуний текшириш натижасида етказилган зарарни ким тўлайди?

H.BORATOV,
Marg'ilon shahri

Давлат органларининг ноқонуний қарорлари ёки шў органлар мансабдор шахсларининг қонунга хилоф ҳаракатлари натижасида тадбиркорга етказилган зарарнинг ўрни суд қарори асосида бевоқиф аша шу давлат органлари томонидан тўла ҳажмда қопланади.

HUQUQIY KAFOLAT

Фаолиятини ўрганиш бўйича режавий текширишга келишганда тадбиркор қандай йўл тутishi ва нималарга эътибор қилиши керак?

J.ELTOYEV,
Toshkent viloyati

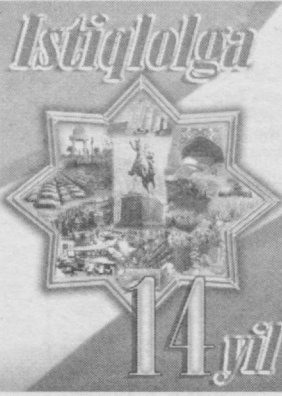
Тадбиркор биринчи навбатда фаолиятини текширилиши тўғрисидаги тўлиқ ахборотга эга бўлиши лозим. Ундан ташқари:

- текширувчи мансабдор шахс(лар)дан махсус ваколатли орган ёки унинг худудий бўлинмалари қарорини, текшириш ўтказиш учун асос ҳисобланувчи бошқа ҳужжатларни талаб қилиш, текширувчи(лар)нинг шахсини тасдиқловчи ҳужжатлар билан танишиш;
- текшириш ўтказиш учун асосга эга бўлмаган шахс(лар)ни текшириш ўтказишига йўл қўймаслик, текширув-

чи мансабдор шахс(лар)нинг ваколатига кирмайдиган масалаларга оид талабларини бажармаслик ва текшириш предметига тааллуқли бўлмаган материаллар билан уларни таништирмаслик;

- текшириш туганидан сўнг ўн кун мuddат ичида текшириш натижаларини акс эттирувчи ҳужжатнинг бир нусхасини олиш;
- қонунда белгиланган тартибда текшириш натижаларини устидан шикоят қилиш каби ҳуқуқларга эгаллигини билиш керак.

Саволларга Республика Бош прокуратурасининг бошқарма катта прокурори Н.Солиқов жавоб берди

— **Жамолддин ака, айни пайтда кутлуғ сана — мустақиллигимизнинг 14 йиллиги арафасида турибмиз. Халқимиз бу таптанга пухта ҳозирлик кўраётти. Бундай байрамларга осойишталик ярашади.**

— Албатта, хурсандчиликлар эртасига ишончи бўлган одамнинггина кўнглига сигади. Тинчлик — буёқ неъмат, уни асраб-авайлашимиз, қадрига етишимиз керак. Лекин истиқлолга эришганимиздан буён осуда ҳаётимизни кўрламаётган галямислар ахёнда бош кўтараётгани, улар орасида айрим юртдошларимиз ҳам борлиги гоё ачинарлидир. Яқинда рўй берган Андижондаги тўс-тўполонларнинг ҳам ижрочилари кимларнингдир кўлида кўғирчоқ бўлаётган ҳамюртларимиз эканлиги ҳаммага маълум. Биз энг аввал мана шундай кимсаларга қарши курашимизимиз керак.

Шу мақсадда турли экстремистик оқимларга мойил кишиларни аниқлашга киришдик. Олиб борилган тadbирларда аниқланишича, Наманган шаҳрида яшовчи Ж.Исаков шериги Х.Ходжиев билан бир гуруҳ фуқароларни «Хизбут-тахрир» жиноий ташкилотига жалб қилиб, конституцион тузумга қарши даъват қилган. Ж.Исаковнинг хонадонидан «Хизбут-тахрир»нинг варақалари далилий ашё сифатида олинди.

Андижон фojeаларидан сўнг мана шундай ҳолатлар юзасидан 4 кишига нисбатан ЖКнинг 159-ва 158-моддаларига асосан жиноят иши кўзғатилди.

Ота-боболаримиз орзу қилган истиқлолни асраб-авайлаш бизнинг бурчимиздир. Зеро, мустақиллик тўфайли ҳаётимизда янги давр бошланди. Барча соҳаларда туб ўзгаришлар рўй берди. Жумладан, кўнунчилигимизда, уларнинг ижросини таъминловчи прокуратура органлари фаолиятида ҳам. Бунини мустақилликка эришганимиздан буён юзлаб қонунлар қабул қилинган миқдори ажаблантириш мумкин. Айниқса, конституциямиз ва унга асосланган «Прокуратура тўғрисида»ги қонун прокуратура органлари фаолиятининг асосий мезонига айланган.

— Республика президенти томонидан **тадбиркорлик субъектла-**

Саҳифаларимизда Наманган вилояти ҳуқуқ-тартибот органлари

рининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича яқинда қабул қилинган фармон ва қарор хусусида тўхталсангиз.

— Дарҳақиқат, «Тadbиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тadbирлари тўғрисида»ги фармон ва «Тadbиркорлик субъектлари томонидан тақдим этиладиган ҳисоб-бот тизимини такомиллаштириш ва уни кўнунини талаб этганлик учун жавобгарлиқни кўчайтириш тўғрисида»ги қарор тadbиркорлар учун жуда катта имкониятлар яратди. Вилоят прокуратураси органлари фармон ва

га оширилди.

Масалан, прокуратура органлари томонидан аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш ҳақидаги қонунлар ижроси ўрганилганда давлат бюджетидан ана шу мақсад учун ажратилган маблағларни айрим шахслар талон-тарож қилаётганликлари аниқланди. Жумладан, Вазирлар Маҳкамасининг «Болали оилаларни ижтимоий қўллаб-қувватлашни янада кўчайтириш чора-тadbирлари тўғрисида»ги қарори ижроси юзасидан «Халқ банки»нинг Поп туман бўлими 4-шаҳобчасида текшириш ўтказилди. Унда маълум бўлишича,

НАМАНГАН ВИЛОЯТ ПРОКУРАТОРИНИНГ БИРИНЧИ ЎРИНБОСАРИ Ж. НИЗОМОВ БИЛАН СУХБАТ

Тинчлик — Буёқ неъмат

қарор ижросини таъминлаш юзасидан муайян ишларни амалга оширмакда.

Масалан, Наманган шаҳар прокуратураси томонидан мана шундай масалалар юзасидан текшириш ўтказилди. Унинг натижасига кўра, тadbиркорни ҳимоя қилиш ва бузилган ҳуқуқларни тиклаш юзасидан 2 та тақдимнома киритилди ва икки киши интизомий жавобгарликка тортилди. Тadbиркорларнинг 178.500.000 сўмлик ҳақларини ўндириш юзасидан ҳўжалик судларига 14 та даъво аризаси киритилди.

Қўнунбузилишларнинг олдини олиш мақсадида тadbиркорлик субъектларининг ҳуқуқий ҳимоя қилишга қаратилган фармон ва қарорларнинг тарғиботи юзасидан тadbирлар режасини ишлаб чиқдик. Унда назорат органлари, тadbиркорлар ва аҳоли билан алоҳида-алоҳида суҳбатлар ўтказилиш кўзда тутилган.

Жамоатчилик билан ҳамкорликни янада мустақамлашга алоҳида эътибор берайгимиз. Бу ўз навбатида кўнун устуворлигини таъминлашда самара бераётти.

— **Маълумки, қонунлар ижроси бўйича ўтказиладиган текширишларнинг сони эмас, самарадорлиги муҳим аҳамиятга эга. Бу борда қандай ишлар қилинаётти?**

— Кейинги йилларда вилоятда кўнун устуворлигини таъминлаш, жиноятчиликка қарши кураш ва унинг олдини олиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш борасида ҳам бир қатор ишлар амал-

шаҳобчанинг ҳисобчи-назоратчиси Наргиза Раҳмонова 2 ва 16 ёшга фарзандлари бўлган кам таъминланган оилаларга бериладиган 2.070.000 сўмини ўз манфаати йўлида ўлаштириб юборгани аниқланди. Ушбу ҳолат юзасидан жиноят иши кўзғатилди, қонун устуворлиги таъминланди.

Вилоят прокуратураси органлари қонунлар ижроси юзасидан шу йилнинг ўтган даври мобайнида назорат тартибиде 434 дан зиёд текшириш ўтказиб, аниқланган қонунбузилишларни бартараф қилиш бўйича 528 та тақдимнома, 237 та протест киритган. Етказилган зарарни ўндириш ҳақида судларга 2.600.000.000 сўмлик даъво аризалари юборилди. Шунингдек, 62 та жиноят иши кўзғатилди.

— **Қишлоқ ҳўжаллигида ислохотларни жадаллаштириш, бу соҳада қўнунчиликни таъминлаш борасида ҳам прокуратура органлари зиммасига катта масъулият юкланган, шу ҳақда тўхталсангиз.**

— Маълумки, Наманган аграр вилоят бўлиб, қишлоқ ҳўжалиги соҳасида республикада ўзига хос ўрни бор. Шунинг учун биз қишлоқ ҳўжалигида ислохотларни жадаллаштириш, капитал қурилиши ва саноатни ривожлантиришга тўсиқ бўлаётган қўнунбузилишларнинг олдини олишга, меҳнат ва бандлик, ўзаро тўлов ва шартнома интизом каби масалалар-

Наманган Давлат юридик коллежи

га алоҳида эътибор бераймиз.

Хусусан қишлоқ ҳўжалиги соҳасида жорий йилнинг ўтган даври мобайнида вилоят прокуратура органлари томонидан 300 дан зиёд текшириш ўтказилди. Уларнинг натижасига

кўра, қонунбузилиш ҳолатларини бартараф этиш юзасидан жойларга 50 дан ортик тақдимнома киритилиб, 900 нафардан зиёд шахс келгусида қонунбузилишларга йўл қўймашлик ҳақида огоҳлантирилди. 49 та қонунга зид ҳужжатга протест келтирилиб, 45 та кўнунбузилиш ҳолатлари бўйича жиноят иши кўзғатилди.

Бундай қонунбузилишларнинг олдини олиш мақсадида омма орасида ҳуқуқий тарғиботи кўчайтиришга, яъни фуқароларнинг ҳуқуқлари билан бирга ўз бурчларини ҳам унутмаслиги кераклигини тушунтириб боришга алоҳида эътибор бераймиз. Энди фуқаролар нафақат ўз

ҳуқуқининг бузилишига, балки жойлардаги қўнунбузилишларга ҳам бефарқ қараб туришмайди. Фуқароларнинг ҳуқуқий онги, маданияти юксалиб, прокуратура органлари билан ўзаро ҳамкорлиги тобора мустақамлашиб бормоқда.

— **Байрамолди тилақларингиз...**

— 14 йил тарих учун қисқа фурсат. Мана шу фурсатда мамлакатимизда асрга татиғулик ишлар амалга оширилди. Тараққиётнинг биз танлаган, ўзимизга хос йўлимиз тўғри эканлиги яна бир қарра синовдан ўтди. Бунда оддий фуқародан тортиб, турли даражадаги ташкилотчи ва ташаббускор юртдошларимизнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Қолаверса, конституция ва қонунларимизнинг халқчилиги, адолат тамойлларига асосланган ютқларимизнинг омили бўлмоқда. Зеро, кўнун устувор юрт гуллаб-яшнайверади, обод бўлаверади.

«Нишқу» мухбири АБДУХОШИМ МАДАТОВ суҳбатлашди

Мардлар кўрққлайди Ватанини!

БОШ МАСАЛА — ҲУҚУҚИЙ САВОДХОНЛИК

Инсон борки, адолатли жамиятда эркин ҳаёт кечиришни истаيد. Мамлакатимизда мана шундай шароит яратилган. Жамиятимизни янада демократлаштириш сари салмоқли қадамлар қўйилмоқда. Суд-ҳуқуқ тизимидеги ислохотлар самараси ўлароқ қўнунчилик тобора мустақамлашиб бораётти. Истиқлол йилларида маънавий жиҳатдан эришган энг катта ютқларимиздан бири шуки, энди халқимизнинг ўзи ҳуқуқий саводхонлик сари иштиёқ билан интилмоқда. Қаерда ва қай шароитда бўлмасин қўнунларга таяниш, уларга қатъий амал қилиш зарурлигини англаб етмоқда.

Афсуски, ораминда қўнунларни четлаб ўтишга уринаётган одамлар ҳам учраб туради. Шундайлардан бири Уйчи тумани «Жийдакапа» қишлоқ фуқаролар йиғинининг Кумтөпа маҳалласида яшовчи Тожихон Охуновдир. У 5 нафар фарзандига нафақа олишнинг файриқонуний усулини ўйлаб топган.

Т.Охунова ҳеч қаерда ишламаса-да, бир неча йиллардан буён фаолият юритмаётган ўзининг «Валжихон» хусусий дўконида ишлаганлиги ҳақида қалбаки ҳужжатлар тайёрлаб, бошқа ҳужжатлар билан маҳалла фуқаролар йиғинига топширди. Шу тариқа ўтган йили 102.828 сўм нафақа олишга эришди. Т.Охунованинг бу қилмишларида жиноят оломати бўлса-да, унга нисбатан давлатимиз раҳбарининг амнистия тўғрисидаги фармони қўлланиб, жиноят иши кўзғатиш рад этилган.

Биз ушбу ҳолат юзасидан туманимизнинг барча маҳалла фуқаролар йиғинларида суҳбатлар ўтказдик. Туманда содир этилган бошқа қўнунбузилишлар юзасидан ҳам мана шундай ташвиқот олиб бораймиз. Тушунтиришларимиз самарасини бериб, фуқароларнинг ҳуқуқий саводхонлиги ортиб бораётти.

Муҳаммадали ҚИРПИЗБОВ, Уйчи туман прокурори

Болалар ёзи дам олиш оромгоҳларида мириқиб ҳордиқ чиқаришмоқда.

Шу йилнинг 13 майга ўтар кечаси Андижондаги қамоқхонага қуроолланган номаълум кишилар бостириб кириб, хунрезликлар содир этган ва у ердаги махбусларнинг қўлига қурол тутқазиб, ўзларининг сафига қўшилишга мажбур қилишганди.

Шундан сўнг махбусларнинг айримлари ихтиёрий равишда ўзларининг яшаш жойидаги ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига келишган бўлса, айримлари милиция ходимлари томонидан ушлаб келинди.

Жумладан, Р.Шарофиддинов 15 май куни Қирғизистоннинг Жалолотобод вилояти Новкент тумани ИИБ ходимлари томонидан қўлга олинди, Учқўрғон тумани ИИБга топширилди. Хуллас, 19 майга қадар 28 нафар махбус ихтиёрий ёки мажбурий равишда Намангандаги тергов ҳибсхонасига олиб келинди. Шундан буён уларнинг барчаси сўроқ қилиниб, олинган кўргазмалар вилоят ИИБ мутахассислари иштирокида атрофлича ўрганиляпти.

Уларнинг эгнисидаги уст-бошлари текшириб кўрилди. Шунингдек, баданида жароҳат бор-йўқлигини аниқлаш мақсадига ҳар бир махбус тиббий экспертизадан ўтказилди.

АЙБИ ЙҮҚЛАР ЖАЗОЛАНМАЙДИ

Зилди. Жиноят аломатлари бўлган 4 махбуснинг хонадони ва ҳовлисида тинтув ўтказилиб, уларнинг яқинлари, қариндош-уруғлари сўроқ қилинди.

Бир сўз билан айтганда, ҳар бир махбуснинг Андижондаги воқеаларга алоқаси бор-йўқлиги албатта ойдинлик киритилади. Шунини алоҳида таъкидламоқчиманки, оммавий тартибсизликларда ўз ихтиёри билан иштирок этмаган, яъни қўли

қонга ботмаган шахслар жазоланмайди, аксинча улар қонун ҳимоясида бўладилар.

Мўминжон БОБОМИРЗАЕВ,
Наманган вилоят
прокуратураси бўлими бошқари

Суратда: жиноятларни тергов қилиш бўлими терговчилари навбатдаги режа хусусида фикрлашяпти.

Оқтепа қишлоғи Чотқол тоғ тизмаси ёнбағрида жойлашган. Атрофи тоғлар билан ўралган қишлоқнинг қок ўртасидан Тентаксой кесиб ўтади. Бахорнинг серёғир пайтларида суви ҳаддан зиёд кўпайиб, одамларга анча ташвиш келтирганидан соини шундай аташган. Аҳоли асосан деҳқончилик ва чорвачилик билан шуғулланади. Шу йилнинг баҳорини деҳқончилик қишлоқда бўлган катта тўғнинг довуғи атрофга ёйилди.

Тўй ташкилотчиси — саксон ёшми қоралаб кўйган Абдукарим ота хонадонда бўлиб, бир пилла чой устида гурунглашди.

Оқибатли одамлар

—Тўртта нонни хотиржам дастурхонга қўйиб ейдиган кунни ҳам кўрармиканмиз, деб оруз қилган пайтларимиз бўлган, — дея ҳикоя қилади отахон. — Худоба шукур, фаровон кунларни кўриш насиб этди. Беш қўл баробар эмас, қишлоғимизда оилаларнинг турмуш даражаси ҳар хил, лекин саховатпеша инсонлар ҳам кўп.

Биз маҳалла оқсоқоллари масолаҳатлашиб, қишлоғимиздаги бўйи етган қизлар ва ёши йигирма бешдан ўтган йигитларнинг ҳисобини олдиқ. Уларнинг аксарияти отаси ёки онаси ногирон, серфарзанд оила фарзанди эканлиги маълум бўлди. Ўзингизга маълум, халқимиз жуда ҳамиятли, орияти кучли. Яхшиликни ҳам гоёт эҳтиёткорлик билан қилмагангиз, нафсониятига тегиб

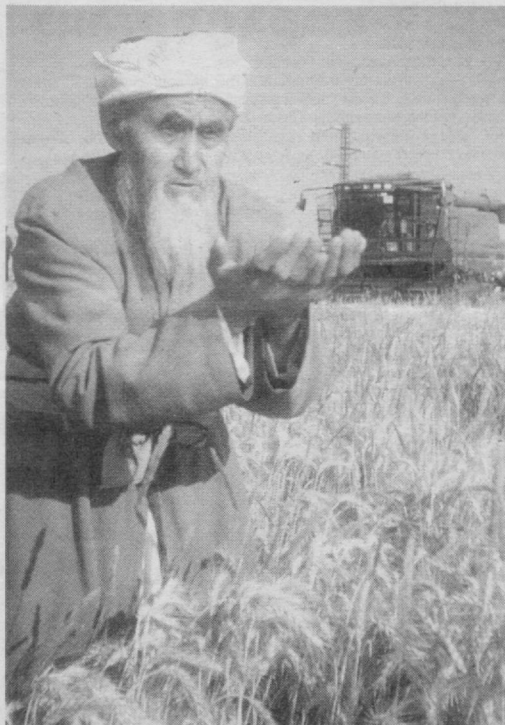
қўйишингиз ҳеч гапмас. Хуллас, маҳалла-қўй кўмағида ёшларнинг никоҳ тўйлари ни бирваракайга ўтказишга қарор қилдик. Шундай қилиб 9 нафар келин-куёвнинг никоҳ тўйи бир кунда бўлди.

— Тўй ажойиб ўтгандир-а? — сўрайман отахондан.

— Нимасини айтасиз?! Шунча тўй-маърака қилиб ўзим ҳам бунчалик қувонмагандим, — мамнун жилмади Абдукарим ота.

Оқтепада қайтар эканман, элимизда бу отахондек саховатпеша инсонлар борлигидан қалбим фаҳрга тўлди. Улар сабаб оқибат, саховат, одамийлик каби миллий қадриятларимиз асло завоқ кўрмайди.

Дийрбек ШАҲОБИДДИН ўғли,
Янгиқўрғон тумани

Илоҳим, юртимиз тинч, дастурхонимиз тўқин бўлсин!

Ҳабиб САЪДУЛЛА,
Ўзбекистон халқ шоири

Ватан

Менинг сендан ортиқ бойлигим йўқдир,
Сени еру қўкка ишонмай, Ватан!
Бағринг бутун бўлса, кўнлим ҳам тўқдир,
Осойишнинг учун қалқонмай, Ватан!

Менга муқаддасдир ҳар қафт тупроғинг,
Муруват тимсоли ширали боғинг,
Неъматларинг майли, ҳатто гунг тоғинг
Дунёга бергусиз ганжинам, Ватан!

Меҳринг либосимдир, гуруринг — тожим,
Саховатинг билан ҳал эҳтиёжим,
Булоқларинг ҳатто ажал иложи,
Оллоҳ насиб этган хазинам, Ватан!

Кўр бўдгай қадринга етмаган ҳаслар,
Манқуртга айланган нонқур, ноқаслар,
Ғанимлар кўнглини овланган пастрлар
Худо беҳабарлар — Кори ланлар.

Султонлар Ватанини сотмағай ҳаргиз,
Ўғлонлар Ватанини сотмағай ҳаргиз,
Полвонлар Ватанини сотмағай ҳаргиз,
Ватанини сотади очкўз хонлар.

Хонга хонлар қисмати ёрди,
Халқининг оловли нафратни борди,
Ҳукми чиқаргучи парвардигордир,
Асрагучи худо бўлган Ватаним!

Юрагимда ёлғиз Худо бор, сен бор,
Ҳар тонг яратгандан сўрайман тақдор,
Мен қурбон бўлсам-да, сен бўл бахтга ёр,
Жисму жонимга жо бўлган Ватаним!

Поп туманидаги «Иттифоқ» ширкати тугатилиб, фермер хўжалиқларига айланиши жараёнида айрим мансабдорлар ерларни талон-тарож қилаётгани ва бунга чек қўйишда ёрдам беришларини сўраб Наманган вилоят прокуратурасига мурожаат этган эдик.

АДОЛАТ ҚАРОР ТОПДИ

Араимиз бўйича вилоят прокуратураси текшириш ўтказди. Унда ширкатнинг ер тузувчиси Д.Мирзажонов хўжалиқни тугатиш комиссиясининг аъзоси бўла туриб, ваколатини суиистеъмол қилгани аниқланди. Яъни, расмий ҳужжатларни қалбақлаштириб, турмуш ўртоғи номига фермер хўжалиги ташкил этиш мақсадида 13,3 гектар ерни 10 гектар деб кўрсатган. Текшириш якунига кўра Д.Мирзажоновга нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, жазо муқаррарлиги таъминланди. Шунингдек, туман ҳокимининг «Иттифоқ» ширкати фермер хўжалиқларига айлантириш тўғрисидаги қарорининг мазкур бандини бекор қилиш юзасидан киритилган протест тўла қаноатлантирилди.

Биз адолат қарор топгани учун вилоят прокуратурасининг қишлоқ хўжалиги соҳасида қонунийликни таъминлаш ва хўжалик юритувчи субъектларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўлими ходимларидан миннатдоримиз.

Х.ЭРҚАЕВА,
Х.БОЛТАБОВЕВ,
Поп тумани.

Илғор пиллакор Н.Алиева бу йил ҳам соврин олди.

ҲАТО ТАҚРОРЛАНМАСИН

Ўзбекистон президенти ҳар йили чиқараётган амнистия тўғрисидаги фармонлар, жазоларнинг либераллаштирилиши халқимизга хос инсонпарварликнинг ёрқин намунасидадир. Шу боис Наманган вилоят ҳуқуқ-тартибот органлари ҳам жиноятчини жазолашдан кўра, жиноятнинг олдини олишга алоҳида эътибор қаратмоқда. Шу мақсадда «Назорат», «Тозалаш», «Хавфсизлик», «Антитеррор» каби кенг қамровли тадбирлар ўтказилаяпти. Жумладан, вилоят ички ишлари идоралари ва прокуратураси ҳамкорлигида ўтказилган «Назорат» тадбирида асосий эътибор илғари судланган кишилар томонидан қайта жиноят содир этилишининг олдини олиш, бунга имкон берувчи омилларни бартараф этишга қаратилди.

Профилактик ишлар олиб борилганига қарамай, жорий йилнинг 5 ойи мобайнида 286 нафар илғари судланган шахс қайта жиноятга қўл урган. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу даврига нисбатан бироз камайган бўлса-да, хотиржамликка берилиш учун асос бўлолмайди.

Тахлиллар шуни кўрсатаёптики, қайта жиноятга қўл урган кишиларнинг аксарияти ихтимойий фойдали меҳнат билан банд бўлмаган шахслардир. Демак, жойлардаги ихтимойий кўника марказлари, ихтимойий таъминот ва аҳолини иш билан таъминлаш бўлиmlари, маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органлари раҳбарлари ўз ишига масъулиятсизлик билан қарашган.

Масалан, Наманган шаҳрида яшовчи 1981 йили туғилган Н.Зокир бир марта жиноят содир этиб, жазони ўтаб қайтган. Лекин унинг ҳаёти билан на яқинлари, на маҳалла-қўй қизиққан. Оқибатда у яна жиноятга қўл уради. Бундай мисолларни вилоятнинг бошқа ҳудудларидан ҳам келтириш мумкин.

Шундай шахсларга нисбатан ҳуқуқий таъсир чораларини қўллаш мақсадида 658 нафар илғари судланганлар маъмурий назоратга олинди. Шунингдек, назорат остида туриб ҳам тегишли хулоса чиқармай, қонунга риоя қилмаган 21 киши жиноий жавобгарликка тортилди.

Жиноят учун жазо муддатини ўтаб чиққан шахсларни қўллаб-қувватлаш, суаммоллар олдида ёлғизлатиб қўймаслик, соғлом турмуш тарзига қайтариш борасидаги ишлар мавсумий бўлмаслиги керак. Уларнинг тўри йўл танлашига, ҳалол меҳнат қилиб жамиятга ўз ўрнини топишига яқиндан ёрдам бериш нафақат ҳуқуқ-тартибот органларининг, балки кенг жамоатчиликнинг ҳам вазифасидир.

Мусоҳон ОППОКОВ,
Наманган вилоят ИИБ
ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш
бошқармаси бошлиғи

Наманган шаҳридаги саноат, транспорт ва алоқа коллежи

Саҳифаларимизда Сурхондарё вилояти прокуратураси органлари

Кўпчилик яхши эсласа керак. Бир вақтлар деярли ҳамма экин майдонларимизда пахта етиштириларди. Бугдой эса бошқа ўлкалардан келтирилди эди. Ҳеч ким бунга қаршилик қилолмасди. Замон талаби шундай эди.

Истиқлолга эришгач, вазият ўзгарди. Пахта яққа ҳоқимлигига барҳам берилди. Кўплаб далалар

ғаллакорларининг фидокорона меҳнатига юқори баҳо берилгани бежиз эмас, албатта.

Бу ғалабада вилоят прокуратураси органлари ходимларининг ҳам ҳиссаси бор.

Шундай бўлса-да, айрим хўжалиқларда давлатга ғалла сотиш режалари бажарилмади. Воҳа бўйича белгиланганига нисбатан 192 фермер хўжалиги 4774,5 тонна ва 9 ширкат ҳамда бошқа корхоналар 711,1 тонна кам маҳсулот топширган. Оқибатда давлатга 160.700.000 сўмлик зарар етказилган. Вилоят прокуратураси томонидан ушбу за-

мудири Ҳ.Йўлдошев билан тил бириктириб, қарийб 87 тонна бугдойни номаълум шахсларга сотиб юборишган. Тушган пулни чўнтакка уришган. Оқибатда жамият манфаатига 5.935.000 сўмлик за-

Жаббор
МАХМАДАМИНОВ,
Сурхондарё вилоят
прокурори ўринбосари

Ғалла ризқ-рўзимиз

ҳон қилинишига қарши курашиш, ҳосилни нес-нобуд қилмасдан ўриб-йиғиб олиш ва сақлашгача бўлган барча жараёнларга эътибор кучайтирилди. Натижада мамлакатимиз қисқа давр ичда ғалла мустақиллигига эришди.

Вилоятимиз деҳқонлари ғалла тайёрлаш бўйича катта муваффақиятларга эришмоқда. Белгиланган режани ортиғи билан бажариб келишаётир. Жорий йилда ҳам республикада биринчилардан бўлиб маррага етиб келишди. Юртимиз хирмонига 223.000 тоннадан зиёд дон уюлди. Гектарига ўртача 50 центнердан ҳосил кўтарилди. Бу кўрсаткич айрим фермер ва пудрат жамоаларида ҳатто 70 центнердан ошиб кетган. Шу муносабат билан президентимиз томонидан йўлланган табрик телеграммасида воҳа

рарни ундириш ҳақида хўжалик судига 97 та ариза киритилди. Айбдорлар қонунда белгиланган тартибда жавобгарликка тортилмоқда.

Халқимизда «Уроқда йўк, машоқда йўк, хирмонда ҳозир» деган мақол бор. Кези келганда саранжом-сариятлаб хирмонга топширилган бугдойни талон-тарож қилиш ҳолатлари мавжудлигини ҳам айтишга тўғри келади. Бунга «Сариосиёдон» масъулияти чекланган жамиятининг айрим амалдорлари қилмишини мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

Улўғбек Сафаров ушбу жамоа бошқаруви раиси лавозимда ишлаган даврида ўз вазифасига совуққонлик билан қараб, ихтиёрида бўлган маҳсулот талон-тарож қилинишига бош-қош бўлган. Омбор

рар етказилган.

Кейинчалик корхона омбор мудирлигига тайинланган Р.Назруллаев ҳам юлғичликни давом эттиради. У ҳам 9087 килограмм бугдойни ғумдон қилиб, пулини ўзлаштирган.

Бу жиноятга алоқадор бирча шахсларга нисбатан жиноят иши кўзгатилиб, етказилган зарар тўлиқ ундирилди.

«Ўздонмаҳсулот» акциядорлик компанияси бошқаруви раиси номига жиноят сабаблари, унинг содир этилишига имкон берган шарт-шароитларни бартаараф этиш хусусида тақдимнома киритилди.

Ғалла-халқ ризиқи. Дастурхонимиз кут-баракаси. Шундай экан, бу соҳага даҳлдор ҳар бир қинғир ишга қонуний баҳо берилиши муқаррар.

Алломши ҳайкали Сурхондарё рамзидир.

Ватан олгудига қарздормиз

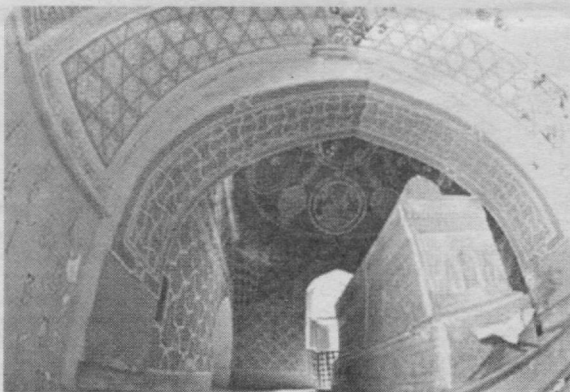
Яқинда Термиз шаҳрида «Ўзбек халқи ҳеч қачон, ҳеч кимга қарам бўлмайди» мавзусида форум бўлиб ўтди. Мен ҳам унда сўзга чиқиб, ўз мулоҳазаларимни билдирдим.

Биз шу Ватанда туғилиб улғайдик. Мактаб ва коллежларда таълим олаётимиз. Ўзимиз орзу қилган касбни эгаллашимиз учун барча шароитлар яратилган. Хуллас, келажакимиз ёруғ. Шунинг ўзи катта бахт эмасми.

Афсуски, айрим йигит-қизлар ғаламислар кутқусига учиб, диний экстремистлар сафига қўшилиб, юртимиз тинчлигини бузишга уринишяпти. Бу ноқўрликдан ўзга нарса эмас.

Азиз ёшлар! Келинг, Ватанимизга содиқ бўлайлик. Бор куч-билимимиз, ғайрат-шижоатимизни юртимиз равнақи ва халқимиз фаровонлиги йўлига сарфлайлик.

Шаҳноза ТУРСУНОВА,
Зулфия номидаги давлат муқофоти соҳиб

Исик жон иситмасиз бўлмас дейдилар. Аммо буни тушунишни истамаганларни ким деб аташ мумкин? Сурхондарёлик С.Таслимова

қасаликка чалинади. Шунинг рўқач қилиб турмуш ўртоғи Зиёд Отақулов уни 4 фарзанди билан қайнониси М.Қурбонованинг қарамогига ташлаб кетади. Бунинг устига уларга 4 йил давомида моддий ёрдам кўрсатмайди. Натижада болалар ночорликдан ҳатто мактабга ҳам боролмай қолишади. Афсуски, бундай ачинарли ҳолга қўниқўшни, маҳалла-қўй эътиборсиз қарайди. Бу ҳақда М.Қурбонова вилоят прокуратурасига muroжаат қилгач, Термиз шаҳар прокуратурасига

зудлик билан топшириқ тайёрланди.

Инсон шаъни – олий қадрият

Шундан сўнг С.Таслимова-ни касалхонага ётқизиш, оилага моддий ёрдам кўрсатиш чоралари кўрилди. Болалар мактабга жалб этилди. Фарзандларини моддий таъминлашдан бўйин товлаб келган З.Отақуловни оталик ҳуқуқидан маҳрум этиш тўғрисида даъво кўзгатилиб, суд томонидан қаноатлантирилди.

Шунингдек, А.Элмуродов ва Х.Алимардоновлар фуқаролик ишлари бўйича Денов туманлараро судига Денов педагогика коллежига ишга тиклаш,

мажбуран бекор юрган даври учун иш ҳақи, маънавий зарар ва юридик хизмат харажатларини ундириш ҳақида даъво билан muroжаат қилган.

Суд ишни кўриб, даъвони рад этиш ҳақида ҳал қилув қарори чиқарган. Вилоят суди апелляция босқичида қарорни ўзгаришсиз қолдирган.

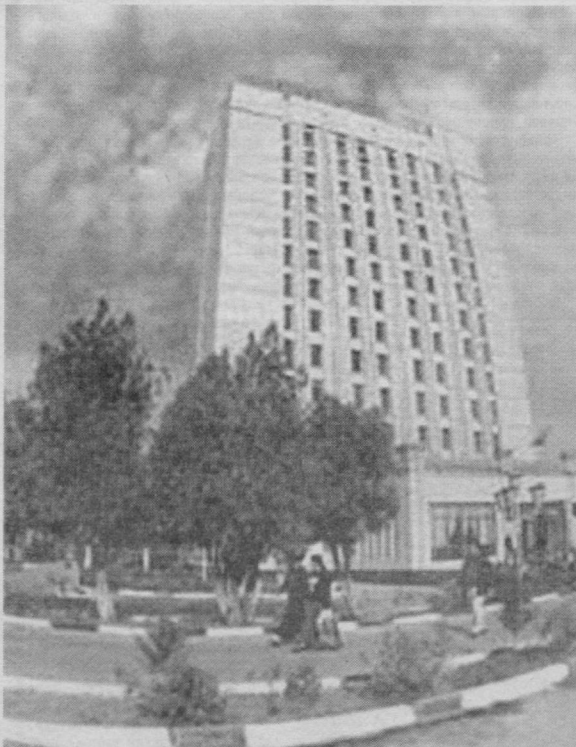
Маълум бўлишича, А.Элмуродов билан имзоланган меҳнат шартномаси Меҳнат кодексининг 100-моддаси 4-банди асосида бекор қилинган. Бироқ бунинг учун қасаба уюшмаси-

нинг розилиги олинмаган. Фуқаролик иши анча олдин кўрилгани учун суд қарорига муносабат билдиришдан аввал тарафлар тақлим этилди. Уларга қонун талаблари тушунтирилди.

Саъй-ҳаракатларимиз зое кетмади. Вилоят прокуратурасининг бевосита аралашуви билан А.Элмуродов ва Х.Алимардоновларнинг 3 йиллик сарғардонлигига чек қўйилди. Улар айни пайтда яна коллежда ўқитувчилик қилишмоқда.

Мустақилликдан сўнг инсонпарвар демократик ҳуқуқий давлат барпо этишни мақсад қилганмиз. Барча қонунларимизда инсон, унинг шаъни ва қадриятимизни олий қадрият эканлиги эътироф этилган. Ана шу талаб фаолиятимизнинг мезони бўлмоғи лозим.

Мохира ҚУРБОНОВА,
вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Термиз шаҳри кундан кун чирой очмоқда.

Яширмайман, Сенат аъзоллигига сайланганимда беихтиёр хаяжонлиниб кетдим. Сурхондарё ахлининг менга билдирган ишончидан кўнглим тоғдек кўтарилди. Бу чиндан ҳам мен учун катта шараф эди. Узоқ йиллардан буён тиббиёт соҳасида меҳнат қилиб келяпман. Тиббиёт фанлари доктори илимий даражасини олишга муваффақ бўлганман. Нью-Йорк фанлар академияси аъзоллигига муносиб кўришган.

Эл ишончи

Вилоятимиз ҳудудидаги Каттақум чўлидан қаровсиз ҳолда чиқиб, кумга сингиб кетаётган шифобахш минерал сувлар манбаини топиб, беморларни даволашда уни қўллаш усулини илмий жиҳатдан асослади. Кейинчалик мустақиллик шарофати билан бу ерда замонавий клиника қурилиб, ишга туширилди. Эндиликда йилига 5 минг нафардан ортқ кishi саломатлигини тикламоқда.

Ана шу камтарона хизматимни қадрлаб, халқ депутатлари Жаркўрғон туман кенгаши ноиблигига сайлашган эди. Шундан сўнг вилоят, шаҳар ва туман вакиллик органлари депутатлари Олий Мажлис Сенати аъзоллигига ҳам лойиқ деб топишди.

Мен шундай юксак ишончдан фохрланаман. Ўзбекистон бугун дунё мамлакатлари билан бўйлашмоқда. Юртимиз тарихида илк мартаба икки палатали парламент шакллантирилгани бу йўлдаги яна бир дадил қадам бўлди.

Сенаторлар зиммасига улкан масъулият юклаганини ҳис этиб турибмиз.

Авалло, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси томонидан Сенатга маъқуллаш учун юборилган қонунлар янада мукамал бўлиши учун қатъий билан ишлашимиз лозим. Бор билим ва салоҳиятимизни шу мақсадга йўналтиришимиз талаб этилади. Шунингдек, уларнинг ижросини таъминлаш учун жон куйдириш керак.

Қолаверса, умумдавлат ва ҳудудий манфаатлар мутаносиблигига эришиш йўлларини излаб топишимиз муҳимдир. Токи, буларнинг бари Ватанимиз истиқболи ва халқимиз фаровонлиги учун хизмат қилсин.

Сенатнинг мен фаолият кўрсатаётган кўмитаси аъзолари худди ана шу мезондан келиб чиқиб, кун тартибдаги ҳар бир масалани чуқур ва атофлича муҳокама этмоқдалар.

Зокиржон ЗУННУНОВ,
Республика саломатликини тиклаш ва табиий даволаш илмий текшириш институти Термиз филиали директори, сенатор

Мен мулкдорман

Денов маиший хизмат кўрсатиш корхонасида кўп қисми ишлаб юрардим. Мустақилликдан сўнг ташкилотимиз жамоа мулкига айлан-тирилди. Ниҳоят 1995 йилда менга хусусий мулк қилиб берилди.

Ҳозирги пайтда корхона-мизда ўнлаб уста, хунарманд ва косиблар меҳнат қилмоқ-да. Майсара Имомова, Исо-миддин Алимов, Жўра Зул-фикоровлар «Ташаббус» кўрик-танловларида фохрли ўринларни қўлга киритишди. Мақсадимиз баҳоли қуд-рат аҳоли хизматини қилиб, уларнинг олқишига сазовор бўлишдир.

Бир вақтлар мулкдор бўлиш тушимизга ҳам кир-масди. Эндиликда юртимиз-да минг-миглаб тадбиркор-лар фаолият кўрсатмоқда.

Бугунги кунда фохр билан мен мулкдорман, дея ола-ман.

Раҳмат ХУЖАЕВ,
«Раҳмат» хусусий корхонаси бошлиғи

Конституциянинг 51-мод-дасида «Фуқаролар қонун билан белгиланган солиқлар ва маҳаллий йиғимларни тўлаш-га мажбурдирлар» дейилган. Бу талаб бежизга асосий қону-нимизда ўз аксини топмаган. Чунки жисмоний ва юридик шахслар томонидан тўлана-диган солиқлар давлат бюд-жетини шакллантирадиган му-ҳим омилардан биридир. Шунга қарамай, фуқаролик бурчини бажаришдан бўйин товлаётган кимсалар ҳам йўқ эмас.

Бурчимизни унутмайлик

Термиз туманида таш-кил этилган «Алп-Жамол Узбат» хусусий савдо кор-хонаси 762.334.000 сўмлик солиқ ва боқиманда қарзларни тўламаган. Бу микдор «Сайхон соҳили» савдо корхонасида 706.400.000 сўм, «Шарқ-тожма-ҳал» савдо корхонасида 690.700.000 сўм, «Сурхонсавдо» корхонасида 546.100.000 сўм, «Ой-соат Элёр» савдо корхонасида 408.900.000 сўмни ташкил этган. Туманда қисқа давр ичида со-лиқ ва боқиманда қарзларни тўла-маслик оқибатида давлатга 4.461.000.000 сўм зарар етказил-ган.

Бундай кинғир ишларга айрим мансабдор шахслар йўл очиб бе-ришган. Хусусан, Термиз тумани хокими ўринбосари Р.Уташев уст-тав жамғармасини шакллантир-маган савдо корхонаси раҳбар-

лари билан тил бириктириб улар-га ноқонуний тарзда улгуржи ва чакана савдо фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи рухсат гувоҳномалари бериб юборган.

Шунингдек, савдо корхонала-рини тугатишда ҳам Вазирлар Маҳкамаси қарори билан тасдиқ-ланган низоомга амал қилинма-ган.

Масалан, тумандаги «Асадбек-Термизий» улгуржи ва чакана сав-до корхонаси давлат солиқ инс-пекциясига топширилган ҳисобот-ларга сохта маълумотлар кир-тиш йўли билан давлатга 2.780.000 сўм зарар етказган.

Корхонанинг бюджетдан ҳам қарзи мавжуд бўлсада, корхона бошлиғи Т.Қодиров томонидан тақдим этилган туман давлат со-лиқ инспекциясининг бюджетдан қарздорлик мавжуд эмаслиги ҳақидаги сохта маълумотномаси-га асосан корхонани тугатиш тўғрисида туман хокимининг қаро-ри чиқарилган. Бироқ, тадбиркор-дан корхона таъсис ҳужжатлари-нинг асл нусхалари ва давлат рўйхатидан ўтказилганлиги ҳақида гувоҳнома, банк муассасасининг тугатиш ҳисоб ваарағи ёпилганли-гини тасдиқловчи маълумотнома-си, ички ишлар органининг корхо-нанинг муҳри ва штамплари йўқ қилиш учун топширилганлигини тасдиқловчи маълумотномаси ва хоказо ҳужжатларни талаб қилиб олиш ҳеч кимнинг хаёлига келма-ган. Бундан фойдаланган корхона бошлиғи фаолиятини давом этти-риб, солиқ ва бошқа мажбурий тўловларни тўламай, давлатга 35.112.000 сўмлик зарар етказ-ган.

Аниқланган қонунбузилишлар юзасидан вилоят прокуратураси томонидан Р.Уташев, бир қатор савдо корхоналари раҳбарлари ва бошқаларга нисбатан жиноят иши қўзғатилди.

Айрим банкларнинг раҳбар ва масъул шахслари давлат солиқ органлари ҳамда бошқа ваколат-ли идоралар томонидан қўйилган инкасса топшириқномаларини ба-жармасдан қелишган.

Термиз шаҳар давлат солиқ

инспекцияси томонидан «Меҳри Жаҳон» хусусий фирмасининг «Алоқабанки» вилоят филиали-даги ҳисоб рақамига 6.245.000 сўмлик қарзларини бюджетга ун-дириш бўйича инкасса топшириқ-номалари қўйилган. Шу муддат ичида миқозининг ҳисоб рақами-га 41.524.000 сўм келиб тушган. Ушбу маблағ ноқонуний равишда банк томонидан берилган кредит ва кредит фойзаларини қоплаш учун ўтказилган.

Мазкур давлат солиқ инспек-цияси томонидан АТ «Узуйжой-жамғармабанки» вилоят бўлими-даги «Асилбек» корхонаси ҳисоб рақамига 93.053.000 сўмлик, «Ой-соат Элёр» улгуржи чакана савдо корхонаси ҳисоб рақамига 408.887.000 сўмлик инкасса топ-шириқномалари қўйилган. Бироқ банк амалдорлари ушбу корхона-лар ҳисоб рақамига келиб туш-ган маблағларни биринчи навбат-да солиқ ва бошқа тўловлар учун йўналтирмай, бошқа мақсадлар-га ишлатиб, улар манфаатига зарар етказишган.

Юқоридаги ҳолатлар юзаси-дан «Алоқабанки» вилоят филиа-ли ва «Узуйжойжамғармабанки» вилоят бўлими мансабдорларига нисбатан 4 та жиноят иши қўз-ғатилди.

Текширишлар натижасига қўра айбдорлардан 781.909.000 сўмлик зарар ундирилиб, вилоят ҳўжа-лик судига давлатга етказилган 3.577.705.000 сўмни ундириш бўйича 113 та даъво аризаси ки-ритилди.

Солиқларни ўз вақтида тўлаб бориш халқимиз фаровонлиги ва юртимиз тинчлик-осойишталиги-ни таъминлаш гарови. Мустақил-лики мустаҳкамлашга ҳисса қўшиш эса ҳар биримизнинг фу-қаролик бурчимиздир.

Шодмон САФАРОВ,
Сурхондарё вилоят прокуратураси фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш бўлими бошлиғи

«Қирқ-қиз» тарихий ёдгорлиги.

Сурхондарё вилоят прокуратураси ҳузуридаги СВОЖК бошқармаси томонидан халқ ҳўжали-гининг барча соҳаларида ишлаб чиқариш, даромад ҳажмларини яшириш, сотилган махсу-лот, товарлар (ишлар, хизматлар) ҳажмининг пасаитириш, «хўфийна иктисодиёт» фаолияти каби ҳолатларни аниқлаш ҳамда зикр этилган иллатларнинг олдини олиш ва уларга барҳам бериш мақсадида зарур чора-тадбирлар белгиланган.

Жорий йилда 11 та ҳолатда жис-моний шахслар томонидан фао-лият кўрсатаётган яширин цех-лар аниқланиб, улардан 11.907.000 сўмлик истеъмолга яроқсиз махсулотлар ва уску-налар дилилий ашё сифатида олинди. Бар-ча ҳолатда жиноят ишлари қўзғатилиб, уларга нисбатан тегишли тартибда жавоб-гарлик чоралари қўлланилди.

Аниқланган яширин цехларнинг 5 тасида ёғ ишлаб чиқарувчи мойҳувозлар, 6 тасида спиртли ичимликларни қўлбола тарзда иш-лаб чиқарувчи цехлар фаолиятига чек қўйил-ди.

Жумладан, Кумкўрғон тумани «Бешқаҳ-

рамон» ширкат ҳўжалигида яшовчи Қаҳра-мон Шоймуродовнинг ҳовлиси ва ёрдамчи ҳўжаликлари кўздан кечирилганда, мойҳу-возда қўлбола пахта ёғи ишлаб чиқариш мақсадида 750 кг. техник чигит ва 250 кг. техник чигитдан тайёрланган кунжарани сак-лаб келаётганлиги аниқланган.

Суриштирув давомида Қ.Шоймуродов Кумкўрғон туманидаги «Турон» ОТХЖда иш-лаётган Р.Эшқулов, А.Тўраев, Б.Бозоров ва У.Гафоровлардан ҳар бир килограмм чи-гитни 80 сўмдан сотиб олганлиги аниқлан-ди.

Кейинги пайтдаги текширишда 5 та ҳолат бўйича 9.386.000 сўмлик 654 тонна техник

Иймонини йўқотган бандалар

чигит камомати аниқланиб, тўпланган ма-териаллар туман прокуратурасига тергов ҳарақатлари олиб бориш учун юборилди.

Мамлакатимизда тадбиркорларга кенг имкониятлар яратилмоқда. Бироқ шולי кур-максиз бўлмаганидек, айрим сохта тадбир-корлар ҳам учрайди. Уларнинг фаолиятига чек қўйиш, истеъмол бозорини яроқсиз мах-сулотлардан ҳимоя қилиш нафақат назорат органларининг балки ҳар бир фуқаронинг бурчидир.

М.МАҲАММАДИЕВ,
Сурхондарё вилоят прокуратураси ҳузуридаги СВОЖК бошқармаси бошлиғи вази-фасини бажарувчи

HANGOMA

Тошкент дорилфунунининг домласи Баҳоҳидир Фуломов боладек беғубор, содда одам эди. (Афсус, бевақт вафот этди). Сафарга чиқадими, ўтиришга келадими, даярли ҳар гал навбатдаги «шумлик»нинг «қурбони» бўлиб, ё чойхона паловга, ё зийфатга «тушар», «тушмагани»га қўймаз эдик.

Баҳоҳидир ака уйига меҳмон келса, ўтиргизгани жой тополмай шошиб қоларди. Бир гал Озод Шарафидинов, Беғали Қосимов, Абдуғафур Расулов қандайдир байрам баҳона домлани кўргани бордик. Баҳоҳидир ака келиноийга дастурхон ёздирди. Очилиб, жиндай ичилган «Плиски» коньягини келтириб қўйди.

— Коньяк деганни узум билан ичанган-да! — деди Озод ака.
 — Ҳозир, домлазон, ҳозир! — Баҳоҳидир ака пилдираб ҳовлига тушди. Дераза олдида инқиллаб наровон кўтарганча ўтиб, сўриток томон юрди. Паитдан фойдаланиб, коньякни тўртта пиёлага бўлди. Луқ этиб ичиб олдик-да, ўрнига совуқ чой қўйиб қўйдик.

Баҳоҳидир ака узум кўтариб кирди. — Қани, меҳмонлар, — деди илжайиб. — Жиндай-жиндай олайлик бундоқ. Бугун байрам...
 Ҳаммамиз «қандай бўларкин», деб бирпас ноз қилган бўлдиғи, мезбон кистайверганидан кейин «ноилож» кўндик. Абдуғафур ака «коньяк» сузди.

— Ушх кепсизлар! Қадамларингизга хасанот! — деди Баҳоҳидир ака тантана билан. «Коньякни» бир қўлтум ичдию, афти буришиб кетди.
 — Нима бу? — деди кўзойнагини йилтирибди. Биз ҳам жиндай-жиндай тотинган бўлиб пиёбаларни дастурхонга қўйдик.
 — Мазаси галатирокми? — Баҳоҳидир ака ҳаммамизга бир-бир мўлтираб термулди.
 — Шу коньякми? — деди Озод ака қовоғини уйиб.
 — Менгям галатирок туюлди, — деди Беғали.
 — Ҳидиям бошқача... — деди Абдуғафур ака.
 — Йўғ-э, кеча ўзим ичувдим-ку! — Баҳоҳидир ака азза-базза шишанинг оғзини хидаб кўрди. Тўсатдан бир нима эсиға тушгандек ҳовлига қараб келиноийга қичқирди. — Уканг қанон келувди?

— Кейин бизга ҳасрат қилди. — Қайинининг шу одати ёмон-да! У киши сурат олишга қизиқадилар! — деди зарда билан. — Биламан, ўшандан бошқа ҳеч ким қилмайдими бу ишни! Коньякни ичган-да, ўрнига фотодори қўйиб қўйган.
 — Нима? Фотодори?! — Озод ака ўрнидан туриб кетди. — Заҳар-ку бу! Ҳали бизни заҳарламоқчи бўлдингизми?
 — Қиёматлик ака-укамиз-а? — деди Абдуғафур ака бош қайчаб.
 — Мазасидан билувдим... — деди Беғали маънос мингиллаб.
 Баҳоҳидир ака довларб қолди. Нукул бир гапни такрорлайди.
 — Мен билмай қолдим-да... Билмай қолдим-да...

Домла янги шиша оғанида ҳам, қовурдоқ олиб келганида ҳам чех-

рамир «ёришмади».
 Яхшигина «қизишиб» олганимиздан кейин мавзу тагин «фотодори»га келиб тақалди.
 — Чўрт побири! — деди Озод ака. — Энди «Плиски»ни кўрсам кўнглим айнийдиган бўлди-да.
 Баҳоҳидир ака астойдил ялинди.
 — Кўйинглари энди, шу гап шу ерда қолсин, эшитган қулоққа яхшимас.
 — Албатта-да, — деб тасдиқлади Озод ака. — Баҳоҳидир Фуломов дўстларини заҳарламоқчи бўпти, деган гап тарқалса, биров ишонмаса, биров ишонди-да!

Баҳоҳидир ака бирпас иккиланаиб турди-да, тақлиф киритди.
 — Шанба кунни
 Ўринбой аканинг чойхонасида ош қила-қолсам-микин?
 — Мана бу бошқа гап! — дедиқ Ҳаммамиз жонланиб.
 Озод ака Баҳоҳидир аканинг «таррафини олди».
 — Текин ош бўларкан деб талтай-м а л а -

рин! Майли, домла-ку ош қилади. Албатта қилади! Аммо сенлар ҳам бу сирни ёймасликка ваъда бериб, тилхат ёзиб берасан. Ҳозир оғзаки гапга ишониб бўлмайди.
 Шанба кунининг ҳам Ўринбой аканинг чойхонасида ош бўлди. Фақат беш киши эмас, ўн беш киши тўпланди. Ош устида Баҳоҳидир ака нега «эриётгани», бизни қандай қилиб «заҳарламоқчи бўлгани» ҳақида батафсил ёзилган тилхатларни тантана билан, балан овозда ўқиб бердик. Бу сир уша куниек бутун факультетга ёйилди.

Боботоғда, арча тагида давра қуриб ўтирибмиз. Баҳоҳидир ака тандир пишгунча «жиндек мизғиб олиш учун ёнбошладиво, пинакка кетди. Кейин мотори яхшилаб соналган «Жигули»дек бир текис, осойишта хуррак ота бошлади. Қарасак, пиджагининг ич чўнтағидан паспортни кўрпачага тўшиб қолибди. Табиийки, паспортни «ўғирладик».
 Озод Шарафидинов «текширув» операциясини ишлаб чиқди. Бизни тоққа олиб чиққан «РАФ» машинасида мезбонлардан бири азза-базза паства тушиб, бўлажак хангомани пишитиб чиқди.
 Тандир пишганда домла ҳам уйғонди. Ейилди, ичилди. Кечга томон шариллатиб жала қўйиб берди. Машина сирғалиб-сирғалиб, амаллаб паства тушиб олди. Ҳамон

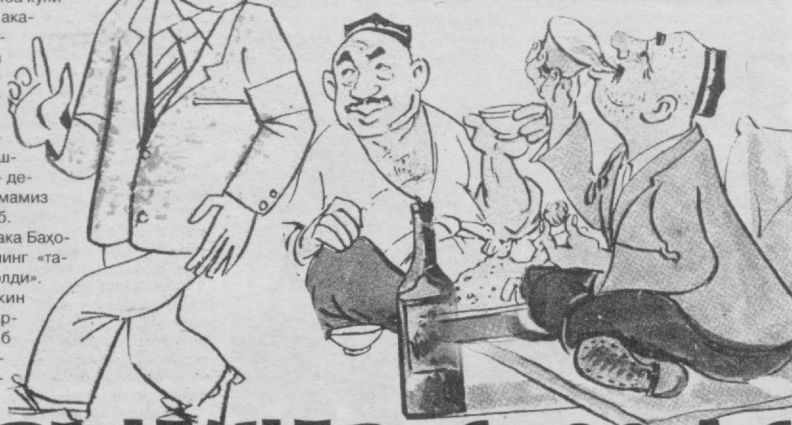
момақалдироқ гумбурлайди, ёмғир челақлаб қўйиб турибди. Бийдек даланинг қоқ ўртасида бир милиционер машинани тўхтатди. «РАФ»га чиқиб совуқдан тишлари тақиллаганча гапирди:
 — Кечирасизлар, ҳужжатларингизни кўрсатинглари!
 Жаҳлимиз чиққан бўлиб, паспортларимизни кўрсата бошладик. Баҳоҳидир ака типирчилаб қолди.
 — Бошпуртим йўқ-ку! — деди хавотирланиб. — Ҳалигина ёнимда эди.

Худди шунда милиционер йигит домланган

ган бўлди.
 Милиционер шофёр ёнига ўтириб уф тортиди.
 — Қойил-е, икки соатдан бери кутаман-а! Ҳаммамиз шилтаи шалаббо бўлди-ку!
 — Нима деяпти? — сўради Баҳоҳидир ака овозини пасаитириб.
 — Жим! — дедим лабимни тишлаб. — Жаҳли чиқиб турибди. Мелиса билан ҳазиллашиб бўладими? Омон қолганингизга қувонмайсизми?
 — Рост айтасиз. Қуруқ тухматдан асрасин! — Баҳоҳидир ака қунишиб ўтириб олганича шаҳарга кир-

тимирскиланади. «Нима бўлди», десак, «дўппим бор эди, тополмайман», дейди.
 Озод ака жерик берди.
 — Қанақа одамсиз эди, сизнинг дўппингиз деб поезд тўхтаб турармиди? Бўлинг тазарок!
 Паства тушишимиз билан Озод ака жуда жиддий қилиб гап бошлади.
 — Бу томонларда менингит касали тарқалган дейишади, эҳтиёт бўп юрнглари.
 — Менингит нимадан бўлади? — сўради Абдуғафур ака «соддалик» билан.
 — Нимадан бўларди, шамоллашдан-да!
 — Энг кераклиги бош-да, — деди Беғали фалсафий оҳангда.
 — Менингитга йўлиққан одам уч кунда ўлади. — Озод ака қаттиқ тайинлади. — Айниқса бошни эҳтиёт қилинглари!
 Баҳоҳидир ака секин ёнимга келди.
 — Ўткиржон, — деди, — мабодо биронта ортиқча дўппингиз йўқми?
 — Ортиқчаси йўқ-ку, ўзимники бор. Сизга қичкина келармикин дейман...
 — Майли, вақтинчага бўлсам, — деб домла энди гап бошлаши билан Озод ака мени уришиб берди:
 — Бош кийимни бировага бериб бўлмайди. Тем более, сафарда юрғанда.
 Кимдир бояғи гапни давом эттирди.
 — Уч кунда дейсиз-ку, одам бир кунда ўлиши ҳам мумкин.
 — Албатта, ҳар кимнинг организми ҳар хил-да...
 Баҳоҳидир ака ялинишга тушди:
 — Ҳўп десангиз дўппингизни сотиб олардим, укажон.
 Оғринган киши бўлиб портфелимни очдим.
 Йигирма беш сўмга олудим, — дедим иккиланаиброқ.
 — Ўттиз сўм! — Озод ака гапни кесди. — Бу ёқларда дўппи қиммат.
 Ўттиз сўмга «бор-барака» қилдик. Пул менга, дўппи Баҳоҳидир акага ўтди.
 — Ие, ўзимники шекилли? — домла юпқа кўзойнагини тақиб дўппига узок термулиб қолди.
 Озод аканинг «жаҳли» чиқиб кетди:
 — Беринг, пулини қайтариб беринг! Бир одам ўша ҳаётини ҳавф остида қолдириб яхшилик қилсаю, бу киши...
 — Йўқ, йўқ, — Баҳоҳидир ака дўппини маҳкам чангаллаб олди. Бошига кийиб маннун жилмайди.
 — Тўрри айтибсиз, сал қичкинароқ экан. Майли, бўлаверадим.
 — Дўппини ечиб яна томоша қилди. — Қаранг, сизникини гули ҳам бошқачароқ экан.
 Мени ранжиди деб ўлади шекилли, кўнглимни кўтарди:
 — Хафа бўлманг, укажон, эрта-лаб йўллакка чиқиб кетаётганимда купе эшиги олдида афти хунқурак бир одам турганди. Меникни ўша ўғирлаган. Тошкентга борсак сизга ўзим яхши дўппи олиб бераман. Раҳмат, укажон!
 ...Тилла одам эди, раҳматли Баҳоҳидир Фуломов!

Ўткир ҲОШИМОВ, Ўзбекистон халқ ёзувчиси

ЎЗБЕКНИНГ СОДДАСИ

HUQUQ
 yuridik gazeta

Ta'rischi:
 O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir:
Abduxoliq ABDURAZZOQOV

Tahrir hay'ati:
 Bahridin VALIYEV, Abdualim XOLMAHMATOV, Pirimqul QODIROV, Jahongir SHAROFBOYEV (Bosh muharrir o'rinbosari vazifasini bajaruvchi), G'afurjon ALIMOV (mas'ul kاتب vazifasini bajaruvchi), Lola SHOMURODOVA, Muxtor SHODMONOV

Tahririyat manzili:
 Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 133-82-34, 133-64-72.
E-mail: info@huquq.uz
Faks: 133-64-85, 133-10-53.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 023-raqam bilan ro'yatga olingan. Nashr ko'rsatkichi — 231, 232

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalariга qaytarilmaydi. Mualliflarning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Nashrimizdan ko'chirib bosilganda «HUQUQ»dan olinganligi ko'rsatilishi shart. Tijorat ahamiyatiga mo'lj materiallar ** belgisi ostida chop etiladi.

Buyurtma № — 561.14584 nusxada chop etildi.
 Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terpid va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: Z.MAMADALIYEV
Musahhib: A.MURTAFOVA

Gazeta «Sharq» NMM bosmaxonasida o'fset usulida chop etildi. Korxonaning manzili: Toshkent shahar, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Gazeta haftaning chorshanba kunlari chiqadi.

Sotuvda erkin narxda

1 2 3 4 5 6 7 8